

**CRNA GORA
MINISTARSTVO ODBRANE**

**IZVJEŠTAJ
O STANJU U VOJSCI CRNE GORE
ZA 2017. GODINU**

Februar, 2018. godine

SADRŽAJ

REZIME	3
UVOD	8
1. OPERATIVNE SPOSOBNOSTI VOJSKE	8
1.1. Komandovanje, kontrola i komunikacije.....	9
1.1.1. Popuna Vojske.....	9
1.1.2. Planiranje i organizacija rada	10
1.1.3. Organizacija informaciono-komunikacionih sistema u Vojsci	10
1.1.4. Transparentnost rada i saradnja sa civilnim sektorom	12
1.2. Podoficirski lanac podrške u funkciji komandovanja.....	12
1.3. Angažovanje Vojske u izvršavanju dodijeljenih misija.....	12
1.3.1. Odbrana Crne Gore	12
1.3.2. Podrška civilnim institucijama u zemlji prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa u u drugim kriznim situacijama, uključujući krize izazvane terorističkim aktivnostima	13
1.3.3. Doprinos u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svijetu.....	17
2. LOGISTIČKA PODRŠKA	19
2.1. Opremanje borbenom opremom	20
2.2. Logistička podrška jedinicama u izvršavanju misija Vojske.....	20
2.3. Rješavanje viškova naoružanja, ubojnih sredstava i drugih pokretnih sredstava	22
3. ZAŠTITA LICA, OBJEKATA I TAJNIH PODATAKA	23
3.1. Zaštita lica i objekata	23
3.2. Zaštita tajnih podataka	23
4. OBUKA, OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADRA	24
4.1. Obuka pripadnika Vojske	24
4.2. Stručno usavršavanje kadra	25
4.3. Učenje stranih jezika.....	25
4.4. Učešće Vojske na vježbama u zemlji i inostranstvu.....	26
4.4.1. Vježbe u zemlji.....	26
4.4.2. Vježbe u inostranstvu	27
5. IMPLEMENTACIJA NATO PROGRAMA	29
5.1. Implementacija partnerskih ciljeva.....	29
5.2. Implementacija Plana vojne integracije u NATO.....	29
5.3. Implementacija Koncepta operativnih sposobnosti	30
6. MEĐUNARODNA VOJNA SARADNJA	30
6.1. Realizacija planova multilateralne saradnje	30
6.2. Realizacija planova bilateralne saradnje.....	31
6.2.1. Saradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama.....	31
6.2.2. Saradnja sa državama iz regiona	31
6.2.3. Saradnja sa ostalim državama	32
7. FINANSIRANJE VOJSKE	32
ZAKLJUČAK	34
PRILOZI	36

REZIME

UVOD

Izveštaj o stanju u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) za 2017. godinu sadrži podatke o ostvarenom napretku u razvoju kapaciteta i sposobnosti Vojske u sistemu odbrane.

Razvoj operativnih sposobnosti Vojske, dostignuća u oblasti obuke i obrazovanja, te međunarodna vojna saradnja sa posebnim osvrtnom na implementaciju NATO programa su transparentno prikazani u izvještaju.

Predajom instrumenta ratifikacije Vašingtonskog ugovora, 5. juna 2017. godine, Crna Gora je formalno postala članica Sjevernoatlantskog saveza, što predstavlja krunu jedanaestogodišnjeg procesa reformi kompletnog sistema odbrane.

Kvalitet, predan rad i posvećenost doveli su do afirmacije Vojske, na domaćem i međunarodnom planu.

Usklađenost efikasnog izvršenja dodijeljenih misija i zadataka Vojske i raspoloživost potrebnih resursa, glavni je izazov koji je Vojska uspješno rješavala tokom 2017. godine.

1. OPERATIVNE SPOSOBNOSTI VOJSKE

Prioriteti Vojske u 2017. godini bili su izgradnja operativnih sposobnosti, implementacija NATO standarda, kao i učešće u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama. Na ovaj način pripadnici Vojske dali su svoj doprinos ostvarenju strateških ciljeva Crne Gore – integracije u evropske i evroatlantske organizacije.

Pješadijske jedinice uspješno su razvijale sposobnosti u skladu sa vrlo zahtjevnim NATO standardima. U 2017. godini je realizovano ocjenjivanje 1. Pješadijske čete po programu CREVAL¹. Planinska četa iz Pješadijskog bataljona, zajedno sa pripadnicima oružanih snaga Republike Austrije i Republike Makedonije, uspješno je realizovala međunarodnu vježbu planinskih jedinica „Zajednički izazov 2017“ u Kolašinu.

U Mornarici je, u 2017. godini, unaprijeđen senzorski sistem za nadzor akvatorije i nadograđen komandno-informacioni sistem koji daju prepoznatu mornaričku sliku i omogućavaju upravljanje situacijom na moru. Završen je remont Školskog broda "Jadran". Realizovana je I i II faza konverzije raketne topovnjače "R-405" u patrolni brod, a u toku je realizacija III faze, čime će se završiti konverzija iste.

U Vazduhoplovnom operativnom centru uspostavljen je ASDE² program za razmjenu podataka o situaciji u vazдушnom prostoru kao dijela pripreme za implementaciju minimalnih operativnih standarda za integraciju u NATINAMDS³.

Tokom godine završena je adaptacija Operativnog centra Generalštaba Vojske u cilju unapređenja uslova za razmjenu podataka sa NATO partnerima i efikasnije komandovanje jedinicama Vojske u Crnoj Gori i u međunarodnim misijama i operacijama.

Popuna Vojske

Dana 12.12.2017. godine Ministarstvo odbrane donijelo je novu formaciju Vojske, u skladu sa Odlukom o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske (broj: 07-2908 od 28.09.2017. godine) koju je utvrdila Vlada Crne Gore.

Po formaciji, Vojska ima 1950 formacijskih mjesta: 298 oficira, 774 podoficira, 625 vojnika po ugovoru i 253 civilnih lica. Popuna na dan 31.12.2017. godine bila je 1769 lica i to: 237 oficira, 740 podoficira, 549 vojnika po ugovoru i 243 civilna lica, što iznosi 91%. U Vojsci je zaposleno 177 žena (70 žena su profesionalni vojnici, a 107 žena su civilna lica u službi u Vojsci) što čini 10% od ukupnog broja zaposlenih.

¹ CREVAL – Program ocjenjivanja borbene spremnosti za komande i jedinice kopnene vojske (eng. Combat Readiness Evaluation Programme for Land HQs and Units)

² ASDE – Air Situation Data Exchange (Razmjena podataka iz vazdušnog prostora).

³ NATINAMDS – NATO Integrated Air and Missile Defence System (Integrirani NATO vazduhoplovni i raketni odbrambeni sistem)

Prosječna starost lica zaposlenih u Vojsci je 40 godina. Najnepovoljnija starosna struktura je kod podoficira i iznosi 43 godine. Najpovoljnija starosna struktura je kod vojnika po ugovoru i iznosi 32 godine.

Tokom 2017. godine, po završetku obrazovanja na vojnim akademijama u inostranstvu, u službu u Vojsci, u činu oficira, primljeno je 3 kadeta. Vojnu akademiju "General Mihailo Apostolski" u Republici Makedoniji završila su 2 kadeta, dok je 1 kadet završio Pomorsku akademiju u SAD.

Putem javnog oglasa u službu u Vojsci je primljeno 61 lice: 5 oficira, 2 podoficira, 52 vojnika po ugovoru i 2 civilna lica, dok je služba u Vojsci prestala za 121 lice i to: 12 oficira, 67 podoficira, 40 vojnika po ugovoru i 2 civilna lica.

Organizacija informaciono-komunikacionih sistema u Vojsci

Organizacija informaciono-komunikacionih sistema (u daljem tekstu: IKS) u Vojsci, u 2017. godini realizovana je u skladu sa Planom veze Vojske (koji je ažuriran tokom 2017. godine), standardnim operativnim procedurama i naređenjima.

Nastavljena je izgradnja zatvorene informaciono-komunikacione mreže Intraneta IKS-B1, koja je namijenjena za prenos neklasifikovanih informacija i informacija stepena zaštite „INTERNO“. Kroz navedenu mrežu funkcioniše sistem elektronskog upravljanja dokumentima u Vojsci (eDMS) sa elektronskim djelovodstvom.

Tokom 2017. godine, nastavljena je informaciono-komunikaciona podrška implementaciji sistema komandovanja i kontrole u Mornaričkom operativnom centru, kroz izgradnju vojne senzorske radio-relejne mreže između Mornaričkog operativnog centra i radarskih položaja na vojnim objektima „Mavrijan“, „Crni Rt“ i „Obostnik“.

U Vazduhoplovnom operativnom centru (u daljem tekstu: VOC) Vojske obezbijeđeno je neprekidno funkcionisanje sistema za praćenje situacije u vazдушnom prostoru. Uspostavljena je konfiguracija linkova za razmjenu podataka sa Italijom, Grčkom, Hrvatskom, Albanijom, Združenim vazduhoplovnim operativnim centrom (CAOC) Torehon, Španija i Savezničkom vazduhoplovnom komandom (AIRCOM) Ramštajn, Njemačka. VOC je opremljen IT opremom, radio-komunikacijskom opremom zemlja-vazduh-zemlja (G-A-G sistem). Uspostavljen je zatvoreni kanal za komunikaciju između NATO vazduhoplovnih operativnih centara (Voice Loop).

Kao podrška nacionalnom sistemu nadzora vazdušnog prostora, uspostavljena je saradnja sa SMATSA - civilnim sektorom za kontrolu vazdušnog prostora.

Angažovanje Vojske u izvršavanju dodijeljenih misija

Angažovanjem Vojske u međunarodnim misijama i operacijama dat je doprinos očuvanja mira u svijetu, pri čemu je Vojska prepoznata i uvažena kao pouzdan partner.

Tokom 2017. godine, pripadnici Vojske su bili angažovani u četiri međunarodne misije.

U misiji "Resolute Support" tokom 2017. godine bila su angažovana tri crnogorska kontingenta. Pripadnici Vojske u misiji "Resolute Support" bili su angažovani na dužnostima štabnog osoblja u Komandi za obuku, savjetovanje i pomoć "Sjever" (TAAC-N HQ⁴) i jedinici za obezbjeđenje Timova za obuku, savjetovanje i pomoć avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti.

U Komandi operacije "ATALANTA" u Nortvudu u Velikoj Britaniji učestvovala su dva oficira Mornarice Vojske. Rotacija u ovoj misiji traje do godinu dana. Jedan podoficir Mornarice Vojske bio je angažovan na italijanskom ratnom brodu "Virginio Fasan". Devet pripadnika Vojske je bilo angažovano u Samostalnom timu za zaštitu broda (AVPD) na trgovačkom brodu „Esbjerg“.

U toku 2017. godine učestvovala su tri oficira u misiji "EUTM", na dužnosti vođe logističkog instruktorskog tima za obuku jedinica oružanih snaga Republike Mali. Smjene pripadnika Vojske na dužnosti u misiji izvršene su 16. februara i 14. avgusta 2017. godine. Jedna rotacija traje 6 mjeseci.

⁴TAAC-N HQ – Train Advice Assist Command North Headquarters.

U toku 2017. godine učestvovala su četiri oficira u misiji "MINURSO", na dužnosti posmatrača Ujedinjenih nacija. Dva oficira su angažman u misiji završili 26. novembra i 31. decembra 2017. godine dok su dva oficira upućena u misiju 21. decembra 2017. godine.

U cilju podrške civilnim institucijama u kriznim situacijama, Vojska je težišno bila angažovana na pružanju pomoći civilnim institucijama i stanovništvu u zaštiti od požara u toku ljeta u rejonu poluostrva Luštica, na Ivanovim koritima u opštini Cetinje, na teritoriji Glavnog grada Podgorice i u opštinama Cetinje, Danilovgrad i Mojkovac.

Inžinjerijska jedinica, kao i prethodnih godina, bila je angažovana na izgradnji i sanaciji lokalnih puteva na teritoriji Glavnog grada Podgorica i opštinama Andrijevića, Berane, Cetinje, Mojkovac i Plav.

U cilju približavanja vojnog poziva mladim ljudima organizovan je „Ljetnji vojni kamp za mlade 2017“ u kasarnama u Danilovgradu, Kolašinu i Pljevljima, i na terenima u njihovoj okolini, na kome je učestvovalo 29 srednjoškolaca.

U cilju pomoći Republici Albaniji za saniranje posledica od poplava, Vojska je Direktoratu za vanredne situacije ustupila 1000 vojničkih ćebadi, 500 podmetača i 500 vreća za spavanje, u vrijednosti od 19.000 €.

2. LOGISTIČKA PODRŠKA

U toku 2017. godine, kroz opremanje novom opremom, nastavljeno je povećanje nivoa interoperabilnosti i opremljenosti jedinica Vojske u skladu sa NATO standardima, pri čemu je prioritet bio na opremanju snaga deklariranih za međunarodne misije i operacije, konverziji raketne topovnjače RTOP 405 u patrolni brod, kao i opremanju inžinjerijske čete.

Tokom godine je započet postupak nabavke srednjih višenamjenskih helikoptera kroz međudržavni sporazum, putem kreditnog aranžmana. Isporuka prvog helikoptera se očekuje u prvom kvartalu 2018. godine, a preostala dva do kraja godine.

SAD su donirale sanitetsku opremu u vrijednosti 99.980,00 € i čamac sa pratećom opremom za potrebe Pomorskog odreda Mornarice Vojske, u vrijednosti od 200.000,00 \$.

Radi stvaranja uslova za realizaciju periodičnih sistematskih pregleda za pripadnike Vojske, nastavljeno je opremanje i kadrovsko osposobljavanje pripadnika Voda za sanitetsku podršku iz Logističkog bataljona. Formirana je Vojno-ljekarska komisija u cilju ocjene zdravstvene sposobnosti kandidata za vojnike po ugovoru.

Tokom 2017. godine, uništeno je 130,25 tona ubojnih sredstava, od čega 94,65 tona preko MONDEM programa i 35,60 tona po ugovoru sa privrednim društvom „Poliex“ Berane. Od 2006. godine do danas ukupno je neutralisano 9.534,95 tona ubojnih sredstava.

3. ZAŠTITA LICA, OBJEKATA I TAJNIH PODATAKA

U toku 2017. godine, u Vojsci su planski i organizovano preduzimane mjere i aktivnosti za prevenciju i suzbijanje pojava koje ugrožavaju pripadnike Vojske, vojne objekte i vojnu opremu. Posebna pažnja posvećena je preduzimanju mjera zaštite pripadnika Vojske u međunarodnim misijama i operacijama.

Redovno su vršene procjene ugroženosti skladišta u kojima se čuva naoružanje i ubojna sredstva u saradnji sa Odjeljenjem za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove Ministarstva odbrane.

Tokom 2017. godine nije bilo slučajeva otkrivanja tajnih podataka kao ni propusta u rukovanju istim, što je potvrđeno tokom inspekcijanskog nadzora nad mjerama sprovođenja zaštite tajnih podataka, od strane Odjeljenja za inspekcijanski nadzor Ministarstva odbrane.

4. OBUKA, OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADRA

Obuka Generalštaba i jedinica Vojske u 2017. godini je planirana, organizovana i realizovana na osnovu Doktrine obuke Vojske (donijeta 2017. godine), Uputstva za upravljanje obukom, Instrukcije za obuku Vojske za 2017. godinu, Smjernica za obuku jedinica Vojske za 2017. godinu, planova bilateralne vojne saradnje i naređenja Generalštaba Vojske.

U cilju iznalaženja adekvatnog poligona za gađanja naoružanjem velikog kalibra, Vojska je tokom 2017. godine realizovala izviđanje više lokacija koje ispunjavaju uslove za gađanje i pribavila mišljenja od nadležnih državnih institucija. Najoptimalnija se pokazala lokacija „Savina voda“ na Sinjajevini.

Pripadnici Vojske upućivani su na usavršavanje na prestižnim vojnim školama u inostranstvu. Tokom 2017. godine na usavršavanju u inostranstvu bilo je 25 profesionalnih vojnika, dok su 142 pripadnika Vojske usavršavana u zemlji.

U oblasti obrazovanja i usavršavanja najznačajnije aktivnosti su bile: Ratni koledž kopnene vojske, Komandni i generalštabni koledž kopnene vojske, Vazduhoplovni komandno-štabni koledž, Mornarički štabni koledž, Akademija za glavne podoficire, Međunarodni program za primjenu hidrografskih nauka, kapetanski karijerni kursevi i osnovni kursevi za oficire. Na pomenutim aktivnostima učestvovao je po jedan pripadnik Vojske.

Nastavljeno je uspješno školovanje i stručno usavršavanje pripadnika Vojske u zemljama regiona, kao i korišćenje zajedničkih resursa za obuku (Hrvatska vojna škola „Petar Zrinski“, Vojna akademija „Mihailo Apostolovski“ u Republici Makedoniji, Podoficirska akademija u Republici Hrvatskoj, ABHO centar u Republici Srbiji, centri za operacije podrške miru u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, te centri za učenje jezika u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji).

Plansko i kontinuirano učenje stranih jezika tokom 2017. godine imalo je bitnu ulogu u procesu sticanja znanja i vještina pripadnika Vojske, kao preduslova za dostizanje zahtijevanog nivoa za rad u međunarodnom okruženju.

Vojska je u 2017. godini učestvovala na 16 međunarodnih vježbi, kako u cilju unapređenja štabnih procedura za efikasnije komandovanje u međunarodnom okruženju kroz sprovođenje procesa donošenja vojnih odluka na četnom i bataljonskom nivou, tako i u cilju poređenja dostignutih operativnih sposobnosti jedinica ranga odjeljenja i voda.

Cilj nacionalne vježbe pod nazivom „Odlučan odgovor 17“ bio je da se izvrši ocjenjivanje 1. Pješadijske čete iz sastava Pješadijskog bataljona, deklarisanе za ocjenjivanje u skladu sa NATO programom za ocjenjivanje kopnenih snaga (CREVAL). Ocjenjivanje jedinice izvršio je ocjenjivački tim NATO uz asistenciju nacionalnih sertifikovanih ocjenjivača.

Na području Lipova u opštini Kolašin, realizovana je vježba „Zajednički izazov 17“, na kojoj su Oružane snage Republike Austrije i Armije Makedonije angažovale po jedan pješadijski vod dok je Vojska angažovala Planinsku četvu iz sastava Pješadijskog bataljona kao i druge jedinice za podršku realizaciji vježbe.

Crna Gora je po prvi put učestvovala na NATO štabnoj vježbi „Upravljanje kriznim situacijama“ (CMX 2017). Na vježbi je provjeravan proces donošenja vojnih odluka na strateškom političkom i vojnom nivou, kao i NATO unutrašnje i partnerske komunikacije. Težište scenarija vježbe je bilo na unapređenju sinhronizacije odgovora na krize, između NATO i EU.

Nacionalna interesorna vježba „BOKA BAY 2017“ realizovana je u Kasarni „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu i prostorijama Direktorata za vanredne situacije u Podgorici. Na vježbi, realizovanoj u saradnji sa Ministarstvom odbrane SAD, kroz štabni proces provjeravan je sistem reagovanja državnih institucija i organa lokalne samouprave u slučaju zemljotresa.

5. IMPLEMENTACIJA NATO PROGRAMA

Prioritetne aktivnosti u 2017. godini bile su usmjerene na realizaciji aktivnosti iz Plana vojne integracije Crne Gore u NATO, tranziciji Partnerskih ciljeva u Ciljeve sposobnosti i integraciji snaga deklarisanih kroz partnerske ciljeve u snage deklarisanе za NATO strukturu snaga.

U cilju bolje koordinacije sa NATO i efikasnijeg funkcionisanja, povećan je broj angažovanih lica u vojnom dijelu u Misiji Crne Gore pri glavnom sjedištu NATO u Briselu, a uspostavljeno je i nacionalno vojno predstavništvo (NMR) u Savezničkoj komandi za operacije (ACO/SHAPE) u Monsu, Kraljevina Belgija.

U integrativnim procesima pristupanja Alijansi, realizovane su zajedničke konsultacije Crne Gore i NATO u cilju usaglašavanja paketa Ciljeva sposobnosti u okviru tekućeg ciklusa NATO odbrambenog planiranja („NATO Defense Planning Process“ - NDPP).

U okviru procesa integracije Radni tim Ministarstva odbrane i Vojske za pristupanje i integraciju i NATO radna grupa za pristupanje i integraciju (Accession and Integration Working Group), na Godišnjoj integracijskoj konferenciji, u maju 2017. godine, izvršili su analizu procesa integracije i izradili smjernice za dalju integraciju Crne Gore u NATO.

6. MEĐUNARODNA VOJNA SARADNJA

Težište okviru međunarodne vojne saradnje je bilo na implementaciji Individualnog partnerskog programa saradnje (u prvoj polovini godine), aktivnostima iz multilateralne saradnje u okviru regionalnih projekata i inicijativa (jugo-istočne Evrope, Balkana i Jadranske inicijative) i aktivnostima iz bilateralne saradnje.

Sjedinjene Američke Države su podržale i finansirale učešće pripadnika Vojske na raznim vojnim aktivnostima u partnerskim zemljama, poput kurseva, seminara i planskih konferencija sa učešćem na vježbama (Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Savezna Republika Njemačka i Kraljevina Švedska).

Vojska je nastavila značajnu saradnju sa oružanim snagama država iz regiona.

7. FINANSIRANJE VOJSKE

Budžetom za 2017. godinu, po programu Vojska, uz izvršene izmjene Godišnjeg plana rashoda, odobrena su sredstva u iznosu od 32.716.939,05 €. Realizacija godišnjeg plana rashoda iznosila je 32.363.348,67 €, odnosno 99% u odnosu na ukupno odobrena sredstva.

Pored sredstava iz tekućeg budžeta, shodno članu 6. stav 4 Zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu, odobreno je korišćenje prihoda obezbijedenih putem prodaje naoružanja i vojne opreme, izdavanja neperspektivnih nepokretnosti i pružanja usluga. Ukupna odobrena sredstva po ovim osnovama iznosila su 5.400.000 €, a utošeno je 1.560.000 €.

Iako realizacija sopstvenih prihoda nije bila u skladu sa planiranom dinamikom i visinom procijenjenih sredstava, značajna sredstva su pribavljena od prodaje naoružanja i vojne opreme. U izvještajnom periodu po osnovu prodaje naoružanja i vojne opreme, odnosno pružanja usluga ostvareno je 1.766.314,66 € ili 33% u odnosu na ukupno odobrena sredstva na ime prihoda. Od ostvarenog iznosa utrošeno je 1.760.886,23 € ili 99,69%. Sredstva su korišćena za finansiranje realizacije partnerskih ciljeva i opremanja Vojske u skladu sa NATO standardima.

ZAKLJUČAK

Vojska je u 2017. godini obezbijedila potreban nivo sposobnosti za izvođenje dodijeljenih joj misija i zadataka. Unaprijeđene operativne sposobnosti Vojske i aktivno učešće u međunarodnim misijama i operacijama, značajno su doprinijele ostvarenju državnih interesa u procesu evroatlantskih integracija.

Vojska je dostigla značajan stepen operativnih sposobnosti i interoperabilnosti. Uspješan proces integracije u NATO i deklarisanje snaga za buduće angažovanje u međunarodnim misijama i operacijama, pokazatelj su značajnog napora koje je Vojska uložila tokom 2017. godine.

U realnom vojno-bezbjednosnom okruženju, u skladu sa materijalnim mogućnostima i odobrenim finansijskim sredstvima, saradnjom sa zemljama saveznicama i institucijama i organima značajnim za odbranu i bezbjednost Crne Gore, definisani su budući ciljevi razvoja odbrambenog sistema i rizici koji bi mogli usporiti ili ugroziti njihovo dostizanje.

U 2018. godini pažnja će biti posvećena implementaciji organizacijsko-formacijskih promjena u Vojsci, te pravovremenom planiranju i kvalitetnoj realizaciji aktivnosti Vojske. Posebna pažnja biće posvećena nastavku reforme sistema odbrane, modernizaciji Vojske i pripremi deklariranih jedinica za doprinos NATO. Nabavkom helikoptera i lakih oklopnih vozila, kao i modernizacijom patrolnih brodova koja je planirana za 2018. godinu značajno će se unaprijediti operativne sposobnosti Vojske.

UVOD

Izveštaj o stanju u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) za 2017. godinu sadrži podatke o ostvarenom napredaku u razvoju kapaciteta i sposobnosti Vojske u sistemu odbrane.

Razvoj operativnih sposobnosti Vojske, dostignuća u oblasti obuke i obrazovanja, te međunarodna vojna saradnja sa posebnim osvrtom na implementaciju NATO programa su transparentno prikazani u izvještaju.

Nakon samostalnosti, Vojska je prošla kroz izazovni proces tranzicije, uz usvajanje NATO doktrina radi dostizanja pune interoperabilnosti sa članicama Saveza. Vojska je u potpunosti bila posvećena dostizanju krajnjeg rezultata i tako dala pun doprinos za punopravno članstvo Crne Gore u NATO.

Predajom instrumenta ratifikacije Vašingtonskog ugovora, 5. juna 2017. godine, Crna Gora je formalno postala članica Sjevernoatlantskog saveza. Dva dana kasnije, uslijedio je i onaj najupečatljiviji momenat – podizanje crnogorske zastave ispred NATO Štaba u Briselu. Taj čin bio je kruna jedanaestogodišnjeg procesa reformi kompletnog sistema odbrane. Konačno, bio je to momenat u koji je simbolično stalo sve što je urađeno od obnove crnogorske državnosti.

Kvalitet, predan rad i posvećenost doveli su do afirmacije Vojske, na domaćem i međunarodnom planu.

U skladu sa dodijeljenim misijama⁵ i zadacima definisanim u Strategiji odbrane Crne Gore, razvojnim programskim ciljevima, identifikovanim izazovima, rizicima i prijetnjama, materijalnim mogućnostima i odobrenim finansijskim sredstvima, kvalitetnim i pravovremenim planiranjem su definisane težišne aktivnosti u radu Vojske u izvještajnom periodu.

1. OPERATIVNE SPOSOBNOSTI VOJSKE

Prioriteti Vojske u 2017. godini bili su izgradnja operativnih sposobnosti, implementacija NATO standarda, kao i učešće u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama. Na ovaj način pripadnici Vojske dali su svoj doprinos ostvarenju strateških ciljeva Crne Gore – integracije u evropske i evroatlantske organizacije.

Brojne su aktivnosti koje je Vojska uspješno realizovala tokom 2017. godine.

Pješadijske jedinice uspješno su razvijale sposobnosti u skladu sa vrlo zahtjevnim NATO standardima. U septembru 2017. godine, radi završetka sertifikata o borbenoj spremnosti jedinice, realizovano je ocjenjivanje 1. Pješadijske čete po programu CREVAL). Ocjenjivanje je realizovao nacionalni ocjenjivački tim, u sastavu kojeg su bila i tri ocjenjivača iz partnerskih zemalja, a cjelokupan proces ocjenjivanja, u skladu sa standardima savezničkih snaga u okviru OCC programa, nadgledao je dvočlani tim monitora iz NATO komandi.

Krajem juna i početkom jula mjeseca Planinska četa iz Pješadijskog bataljona, zajedno sa pripadnicima oružanih snaga Republike Austrije i Republike Makedonije, uspješno je realizovala međunarodnu vježbu planinskih jedinica „Zajednički izazov 2017“ u Kolašinu.

U Mornarici je, u 2017. godini, unaprijeđen senzorski sistem za nadzor akvatorije i nadograđen komandno-informacioni sistem koji daju prepoznatu mornaričku sliku i omogućavaju upravljanje situacijom na moru. Ovi sistemi razvijaju se fazno, u skladu sa Studijom razvoja roda pomorstvo i dugoročnim planom razvoja a u narednim godina i kroz zadatke iz ciljeva sposobnosti.

Sa pučinskim remorkerom "PR-41" i brodom „Triglav“ Mornarice Slovenije uspješno je realizovana vježba na moru "ADRIAN POOL 17", sa atriljerijskim gađanjem. Završen je remont

⁵ Misije Vojske su:

1. Odbrana Crne Gore.
2. Podrška civilnim institucijama u zemlji prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa u u drugim kriznim situacijama, uključujući krize izazvane terorističkim aktivnostima.
3. Doprinos u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svijetu.

Školskog broda "Jadran". Realizovana je I i II faza konverzije raketne topovnjače "R-405" u patrolni brod, a u toku je realizacija III faze, čime će se završiti konverzija iste.

U Vazduhoplovnom operativnom centru uspostavljen je ASDE program za razmjenu podataka o situaciji u vazдушnom prostoru kao dijela pripreme za implementaciju minimalnih operativnih standarda za integraciju u NATINAMDS.

Tokom godine završena je adaptacija Operativnog centra Generalštaba Vojske u cilju unapređenja uslova za razmjenu podataka sa NATO partnerima i efikasnije komandovanje jedinicama Vojske u Crnoj Gori i u međunarodnim misijama i operacijama.

Nabavkom helikoptera i lakih oklopnih vozila, kao i modernizacijom patrolnih brodova koja je planirana za 2018. godinu značajno će se unaprijediti operativne sposobnosti Vojske.

1.1. Komandovanje, kontrola i komunikacije

Proces komandovanja u Vojsci zahtijeva kontinuiran prenos podataka u realnom vremenu, neprekidne i sigurne komunikacije sa ostalim snagama bezbjednosti i saveznicima, te dostupnost obavještajnim informacijama.

Sjednica Kolegijuma načelnika Generalštaba Vojske u proširenom sastavu

Komandovanje u Vojsci zasniva se na načelima subordinacije, jedinstva komandovanja u pogledu upotrebe snaga i sredstava, jednostarješinstva i obaveze izvršavanja odluka, zapovjesti, naredjenja i naredbi pretpostavljenog starješine i nadležnih organa, na osnovu zakona i drugih propisa. Dnevno komandovanje u Vojsci se zasniva na poznavanju stanja u potčinjenim jedinicama, preciznom planiranju i redovnoj dnevnoj koordinaciji zadataka.

Dana 13. oktobra 2017. godine general-pukovnik Ljubiša Jokić dužnost načelnika Generalštaba Vojske predao je brigadnom generalu Iliji Dakoviću.

Punom implementacijom Uputstva za planiranje rada u Vojsci ostvarena je efikasnija koordinacija zadataka na svim nivoima Vojske.

Izvršenim kontrolama na svim nivoima komandovanja, u 2017. godini, utvrđen je kvalitet i kvantitet realizacije planiranih zadataka, obezbijedeno je jačanje odgovornosti kontrolisanih sastava za stanje borbene spremnosti Vojske, utvrđeno je da stanje u kontrolisanim jedinicama Vojske ne odstupa od projektovanog.

Unapređenje sistema elektronskih komunikacija omogućilo je povećanje brzine, kvantiteta i kvaliteta razmjene informacija što je uticalo na unapređenje sistema komandovanja.

U narednoj godini težište sistema komandovanja biće na unapređenju žilavosti i fleksibilnosti sistema, te protoku informacija u realnom vremenu i složenom okruženju.

1.1.1. Popuna Vojske

Dana 12.12.2017. godine Ministarstvo odbrane donijelo je novu formaciju Vojske, u skladu sa Odlukom o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske (broj: 07-2908 od 28.09.2017. godine) koju je utvrdila Vlada Crne Gore.

Po formaciji, Vojska ima 1950 formacijskih mjesta: 298 oficira, 774 podoficira, 625 vojnika po ugovoru i 253 civilnih lica. Popuna na dan 31.12.2017. godine bila je 1769 lica i to: 237 oficira, 740 podoficira, 549 vojnika po ugovoru i 243 civilna lica, što iznosi 91%.

Prosječna starost lica zaposlenih u Vojsci je 40 godina. Najnepovoljnija starosna struktura je kod podoficira i iznosi 43 godine. Najpovoljnija starosna struktura je kod vojnika po ugovoru i iznosi 32 godine.

U Vojsci Crne Gore je zaposleno 177 žena (70 žena su profesionalni vojnici, a 107 žena su civilna lica u službi u Vojsci) što čini 10% od ukupnog broja zaposlenih.

Tokom 2017. godine, po završetku obrazovanja na vojnim akademijama u inostranstvu, u službu u Vojsci, u činu oficira, primljeno je 3 kadeta. Vojnu akademiju "General Mihailo Apostolski" u Republici Makedoniji završila su 2 kadeta, dok je 1 kadet završio Pomorsku akademiju u SAD.

Putem javnog oglasa u službu u Vojsci je primljeno je 61 lice: 5 oficira, 2 podoficira, 52 vojnika po ugovoru i 2 civilna lica.

U 2017. godini, služba u Vojsci je prestala za 121 lice i to: 12 oficira, 67 podoficira, 40 vojnika po ugovoru i 2 civilna lica, čime su stvoreni uslovi za prijem novih lica i podmlađivanje Vojske.

1.1.2. Planiranje i organizacija rada

Tokom 2017. godine obezbijeđen je kontinuitet realnog i organizovanog planiranja i realizacije rada u Vojsci na svim nivoima komandovanja. Od aprila 2017. godine na snazi je novo Uputstvo za planiranje rada u Vojsci koje je donio načelnik Generalštaba. Uputstvom se propisuju organizacija i metod planiranja i izrade planova rada, praćenje i kontrola, evidentiranje i analiza izvršenih zadataka iz planova rada. Planiranje se vrši u programskom paketu čime je omogućeno efikasnije planiranje zadataka i praćenje njihove realizacije, kako po vremenskim okvirima, tako i po nosiocima izvršenja pojedinačnih zadataka.

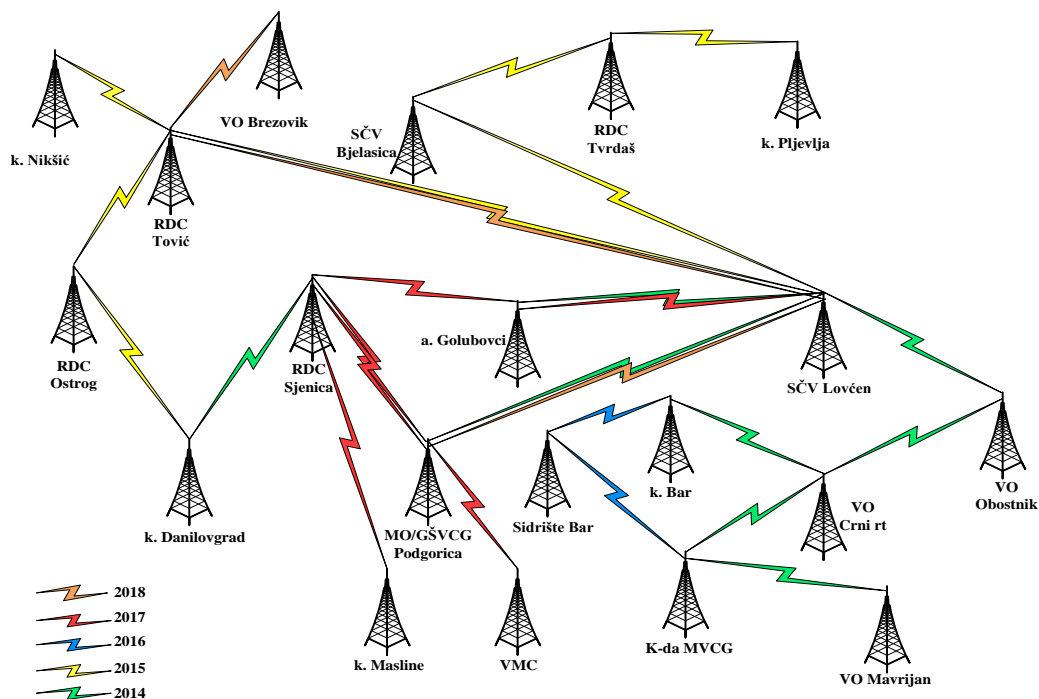
Organizacija rada u Vojsci je usklađena sa NATO organizacijom rada poštujući specifičnosti malih zemalja, brojnu veličinu i misije Vojske.

1.1.3. Organizacija informaciono-komunikacionih sistema u Vojsci

Organizacija informaciono-komunikacionih sistema (u daljem tekstu: IKS) u Vojsci, u 2017. godini realizovana je u skladu sa Planom veze Vojske (koji je ažuriran tokom 2017. godine), standardnim operativnim procedurama i naređenjima. Proces komandovanja i kontrole sprovodi se osloncem na stacionarni i pokretni dio IKS Ministarstva odbrane i Vojske (sistem radio i radio-relejnih veza).

Najznačajniji zadatak IKS, tokom 2017. godine, bila je implementacija NATO paketa sposobnosti. Realizovan je niz projekata modernizacije IKS, od kojih su najznačajniji:

- Nastavak digitalizacije stacionarnog sistema radio-relejnih veza "Backbone" u Kasarni "Masline" i objektu Ministarstva odbrane u ulici Vaka Đurovića u Podgorici, čime su ove lokacije integrisane u glavnu informaciono-komunikacionu mrežu Ministarstva odbrane i Vojske.

Modernizacija digitalnog radio-relejnog sistema „Backbone“

- Uspostavljanje optičkog kablovskog linka između zgrade Ministarstva odbrane u ulici Jovana Tomaševića i Vazduhoplovnog operativnog centra u Vazduhoplovstvu Vojske.
- Nastavak izgradnje lokalne računarske mreže (LAN) unutar vojnih objekata.
- Formiranje „Help Desk“ kojim je poboljšana pouzdanost funkcionisanja IKS i kvalitet pružanja usluga korisnicima službenih IKS u Ministarstvu odbrane i Vojski.
- Uključenje u NATO mrežu FMN⁶, kojim se olakšava informaciono-komunikaciona podrška Vojski u NATO vođenim operacijama.
- Uspostavljanje zaštićene komunikacije (VoSIP)⁷ Operativnog centra Generalštaba Vojske sa kontingentom Vojske u međunarodnoj misiji „Resolute Support“ u Avganistanu i informaciono-komunikaciona podrška Vojski u drugim međunarodnim misijama i operacijama.

Nastavljena je izgradnja zatvorene informaciono-komunikacione mreže Intraneta IKS-B1, koja je namijenjena za prenos neklasifikovanih informacija i informacija stepena zaštite „INTERNO“. Kroz navedenu mrežu funkcioniše sistem elektronskog upravljanja dokumentima u Vojski (eDMS) sa elektronskim djelovodstvom.

Na svim perspektivnim lokacijama Ministarstva odbrane i Vojske, nastavljena je izgradnja informaciono-komunikacione mreže Interneta IKS-C1 koja je obezbijedila kontrolisani pristup Internetu i razmjenu službene elektronske pošte (e-mail) sa korisnicima Interneta van Vojske.

Tokom 2017. godine, nastavljena je informaciono-komunikaciona podrška implementaciji sistema komandovanja i kontrole u Mornaričkom operativnom centru, kroz izgradnju vojne senzorske radio-relejne mreže između Mornaričkog operativnog centra i radarskih položaja na vojnim objektima „Mavrijan“, „Crni Rt“ i „Obostnik“.

U Vazduhoplovnom operativnom centru (u daljem tekstu: VOC) Vojske obezbijedeno je neprekidno funkcionisanje sistema za praćenje situacije u vazдушnom prostoru. Uspostavljena je konfiguracija linkova za razmjenu podataka sa Italijom, Grčkom, Hrvatskom, Albanijom, Zduženim vazduhoplovnim operativnim centrom (CAOC) Torehon, Španija i Savezničkom vazduhoplovnim komandom (AIRCOM) Ramštajn, Njemačka. VOC je opremljen IT opremom, radio-komunikacijskom opremom zemlja-vazduh-zemlja (G-A-G sistem). Uspostavljen je

⁶ FMN – Federated Mission Networking (Umrežavanje u federalnim misijama)

⁷ VoSIP – Voice over Secure Internet Protocol (Glas preko bezbjednog Internet protokola)

zatvoreni kanal za komunikaciju između NATO vazduhoplovnih operativnih centara (Voice Loop).

Kao podrška nacionalnom sistemu nadzora vazdušnog prostora, uspostavljena je saradnja sa SMATSA - civilnim sektorom za kontrolu vazdušnog prostora.

Obuka pripadnika roda veze u rukovanju i osnovnom održavanju IKS vršena je u organizaciji Ministarstva odbrane i Vojske, u NATO školama, te u saradnji sa preduzećima "Infostream", Podgorica (DMS), "4 Sec", d.o.o, Podgorica (Zaštita IKS - Mc Afee), "CoreIT", d.o.o, Podgorica (IK mreže), Kodar inženjering, d.o.o, Podgorica (digitalni radio-relejni sistemi) S&T-Crna Gora", d.o.o, Podgorica (Zaštita IKS - PKIU/OTP sistem), "Raster", d.o.o, Podgorica (SATCOM), sa kojima Ministarstvo odbrane ima sklopljene ugovore. Pripadnici Vojske su prvi put učestvovali na NATO komunikacijskoj vježbi „CWIX⁸“.

Sopstvenim sredstvima i donacijom Sjedinjenih Američkih Država nastavljeno je opremanje Vojske sa taktičkim radio-uređajima marke "Harris" i komercijalnim „SATCOM“ terminalima.

Pored navedenog, potrebne veze i informatička podrška Vojske obezbijeđeni su u saradnji sa kompanijama „Telekom Crna Gora“, „Telenor“ i „M:tel“, kao i drugim firmama sa kojima Ministarstvo odbrane ima zaključene ugovore.

1.1.4. Transparentnost rada i saradnja sa civilnim sektorom

Vojska je tokom 2017. godine pravovremeno i transparentno izvještavala javnost o svojim aktivnostima.

Informacije o radu Vojske objavljene su na internet stranici Vojske i u časopisu „Partner“.

Ekipa Radio televizije Crne Gore snimila je prilog u vezi obuke za borbenog spasioca i prilog o „Ljetnjem vojnom kampu za mlade 2017“

Detaljni podaci o saradnji Vojske sa civilnim sektorom u cilju podrške realizaciji mnogobrojnih aktivnosti u toku 2017. godine, dati su u poglavlju 1.3.4. ovog izvještaja.

1.2. Podoficirski lanac podrške u funkciji komandovanja

Rad podoficirskog lanca podrške tokom 2017. godine odvijao se u skladu sa dodijeljenim ovlaštenjima. Tokom godine podoficirski lanac podrške je bio fokusiran na unapređenju individualne obuke i obuke komandira odjeljenja. U skladu sa novim Zakonom o Vojsci Crne Gore započet je proces izrade novih dokumenata koja će detaljnije regulisati rad i obaveze podoficirskog lanca podrške.

1.3. Angažovanje Vojske u izvršavanju dodijeljenih misija

Tokom 2017. godine, Vojska je razvijala sposobnosti za angažovanje u sve tri misije kroz:

1. Održavanje potrebnog nivoa borbene spremnosti za misiju „Obrana Crne Gore“,
2. Realizaciju vježbi u zemlji i inostranstvu za misiju „Podrška civilnim institucijama u zemlji prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa u u drugim kriznim situacijama, uključujući krize izazvane terorističkim aktivnostima“ i
3. Učešće u međunarodnim misijama i operacijama za misiju „Doprinos u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svijetu“.

1.3.1. Obrana Crne Gore

Zadatke koji proističu iz misije stalna su obaveza Vojske i njima je, tokom godine, Vojska bila potpuno posvećena.

Brojne su aktivnosti koje su u tom pravcu izvedene. Svakodnevnim obukom, opremanjem, pripremama i učešćem na vježbama u Crnoj Gori i u inostranstvu, te drugim brojnim

⁸ CWIX – Coalition Warrior Interoperability Exercise (Koaliciona vježba za testiranje interoperabilnosti informaciono-komunikacionih uređaja i sistema).

angažovanjima, Vojska je u značajnoj mjeri unaprijedila svoje sposobnosti. Tako je na konkretan i mjerljiv način doprinijela bezbjednosti Crne Gore.

Intenzivirana je obuka za specifična područja upotrebe Vojske. Kopnene snage i Mornarica Vojske su intenzivnije realizovale zajedničku obuku za zaštitu nacionalnih interesa na moru. Kopnene snage su intenzivirale obuku u terenskim uslovima čime su značajno unaprijeđene i logističke sposobnosti za njihovu podršku.

1.3.2. Podrška civilnim institucijama u zemlji prilikom prirodnih i vještački izazvanih katastrofa u u drugim kriznim situacijama, uključujući krize izazvane terorističkim aktivnostima

U cilju podrške civilnim institucijama u okviru druge misije, Vojska je težišno bila angažovana na pružanju pomoći civilnim institucijama i stanovništvu u zaštiti od požara u toku ljeta i prilikom obilnih sniježnih padavina početkom 2017. godine.

Zaštita od požara

Angažovanje Vojske u pružanju pomoći institucijama i stanovništvu u zaštiti od požara počelo je 14.07.2017. godine, u rejonu poluostrva Luštica, a završeno je 31.08.2017. godine angažovanjem ljudstva i sredstava na Ivanovim koritima u opštini Cetinje.

U periodu od 17. do 24. jula 2017. godine, u primorskim opštinama je pored 24-časovnog angažovanja tri protivpožarne ekipe iz Mornarice Vojske, bilo angažovano dnevno, ukupno 127 pripadnika Vojske i to: 58 pripadnika Mornarice Vojske i 69 pripadnika ostalih jedinica Vojske.

Pored intervencija u primorskim opštinama, Vojska je učestvovala i u pomoći civilnim institucijama i stanovništvu u zaštiti od požara na teritoriji Glavnog grada Podgorice, te u opštinama Cetinje, Danilovgrad i Mojkovac. Na aktivnostima gašenja požara i saniranja posledica nastalih usled požara, u avgustu je na teritoriji navedenih opština bilo dnevno angažovano oko 300 pripadnika Vojske.

Pješadijski bataljon je realizovao pokaznu vježbu „Pružanje pomoći stanovništvu u slučajevima elementarnih nepogoda uzrokovanih poplavama i požarima“ u Kasarni „13. jul“ i u blizini jezera Krupac u Nikšiću.

Ministar odbrane i direktor Direktorata za vanredne situacije na interresornoj vježbi „Boka Bay 2017“ i rad pripadnika Vojske u Operativnom centru u terenskim uslovima

Pomoć u uklanjanju posledica sniježnih nepogoda

Pješadijski bataljon je angažovao timove i inženjerijske mašine sa zadatkom evakuacije civilnih lica zavijanih u putničkom vozilu u rejonu spomenika na Radovče Polju, čišćeni su

sniježni nanosi na putnom pravcu Fundine-Preoč-Kržanja-Stravče-Brskut i na lokalnim putevima u Mjesnoj zajednici Krstac u opštini Nikšić.

Vazduhoplovstvo Vojske je angažovalo ekipu za čišćenje poletno-sletne staze i aerodromskih manevarskih površina na civilnom dijelu aerodromu Podgorica, na osnovu zahtjeva i ugovora sa Javnim preduzećem „Aerodromi Crne Gore“.

Zaštita mora od zagađenja

U toku 2017. godine, Mornarica Vojske je više puta učestvovala na spriječavanju izlivanja opasnih materija u more, čime je dat nemjerljiv doprinos zaštiti životne sredine.

Predstavnici Mornarice Vojske (sa Patrolnim brodom 34) učestvovali su na vježbi „ADRION LIVEX/OCMF 17“ u Republici Grčkoj i na pomorskoj interresornoj vježbi „Luka Kotor 2017“ u akvatoriji Luke Kotor, u organizaciji Uprave pomorske sigurnosti. Takođe, Mornarica Vojske je organizovala metodska-pokaznu vježbu na sidrištu vojnog dijela Luke Bar na temu „Splavovi za spašavanje i kolektivna sredstva spašavanja na moru“.

Hemijsko-biološko-radiološko-nuklearna zaštita

Pripadnici službe nuklearno, biološko, hemijske odbrane (u daljem tekstu: NBHO) iz Generalštaba redovno su učestvovali u radu Nacionalnog koordinacionog tijela za neproliferaciju oružja za masovno uništenje. Zajedno sa predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave carina, doprinjeli su izradi Nacionalne strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje. Dokument je usvojila Vlada Crne Gore u septembru 2017. godine, a urađen je i nacionalni akcioni plan u kome su detaljno navedene mjere koje treba preduzeti u cilju spriječavanja proliferacije oružja za masovno uništenje.

Pripadnici Pješadijskog bataljona, učestvovali su vježbi „Balkan Response 2018“, u Republici Srbiji, koja je bila bazirana na akciji spašavanja u urbanoj sredini u uslovima hemijsko-biološko-radiološko-nuklearne kontaminacije nastale terorizmom, oružjem za masovno uništavanje i akcidentima.

Ostale aktivnosti

Pored navedenih angažovanja u podršci civilnim institucijama u kriznim situacijama, u toku 2017. godine, Vojska je realizovala i brojne druge aktivnosti, od kojih su najznačajnije:

- Učešće na nacionalnim radionicama u vezi sa civilno-vojn timeranjanem, upravljanjem i pripremljenošću za reagovanje u vanrednim situacijama;
- Učešće u međunarodnim aktivnostima vezanim za osposobljavanje za reagovanje u vanrednim situacijama (Albanija, Grčka, Gruzija, Holandija, Hrvatska, Njemačka, Sjedinjene Američke Države, Srbija);
- Učešće na pokaznoj vježbi „Otmica vazduhoplova“ na Aerodromu „Podgorica“;
- Učešće Vojske u potrazi za nestalom osobom i tri akcije evakuacije i spašavanja života civilnih lica.
- Učešće na interresornoj vježbi „Boka Bay 2017“.
- Prisustvo u svojstvu posmatrača prikazu sposobnosti Direktorata za vanredne situacije u mjestu Lazine u opštini Danilovgrad.

Redovnim kontrolama utvrđeno je da su obučenosť ljudstva i stanje raspoloživih vozila i opreme za zadatke podrške civilnim institucijama u kriznim situacijama, zaštita na radu, zaštita životne sredine i zaštita od požara i pripremljenosti jedinica za angažovanje u zimskom i ljetnjem periodu na potrebnom nivou.

Aktivnosti Vojske iz oblasti civilno-vojne saradnje

Pored učešća na vježbama i drugim aktivnostima koje imaju za cilj pripremu snaga za podršku civilnim institucijama u kriznim situacijama, Vojska je u toku 2017. godine realizovala brojne aktivnosti specifične za oblast civilno-vojne saradnje.

Inženjerijska jedinica, kao i prethodnih godina, bila je angažovana na izgradnji i sanaciji lokalnih puteva na teritoriji Glavnog grada Podgorica i opštinama Andrijevica, Berane, Cetinje, Mojkovac i Plav.

Prezentacija Vojske „Budi dio nas“ u šoping molu „Delta City“ u Podgorici

i Pljevljima, i na terenima u njihovoj okolini. Kroz realizaciju aktivnosti tokom kampa, 29 srednjoškolaca su imali priliku da prođu osnovnu obuku u rukovanju naoružanjem, planinsko-pješačijskim vještinama, sposobnostima preživljavanja, topografiji, savladavanju vodenih prepreka i raftingu na rijeci Tari.

Pripadnici Vojske pohađali su kurseve u oblasti rodne ravnopravnosti u Moldaviji i Švedskoj, a u Crnoj Gori je realizovan seminar “Zaštita od diskriminacije na osnovu pola”. Pored oblasti rodne ravnopravnosti, realizovane su radionice, seminari i druge aktivnosti u vezi sa zaštitom životne sredine, međunarodnim humanitarnim zakonima i ljudskim pravima.

Pješačijski bataljon je kao i prethodnih godina pružio značajnu podršku civilnim institucijama u realizaciji velikog broja aktivnosti. Navodimo neke od njih:

- Pomoć u organizaciji „Bedem festa“ u Nikšiću, sjećanja na pale borce iz Divizije Garibaldi u Pljevljima, manifestacije „Rijekom Zetom“, međunarodnog foruma „2B Secure“, „Planinskog festivala“ u Kolašinu i muzičko sportskog festivala „Tri kanjona“.
- Podrška u organizaciji 54. Međuopštinskih omladinskih sportskih igara (MOSI 2017) u Pljevljima, 24. Podgoričkog maratona, 17. ultra maratona Montenegro 2017, 1. Ostroškog polumaratona 2017, 1. kola Kupa Lovачkog saveza Crne Gore, 59. prvenstva Crne Gore u krosu, opštinskom takmičenju iz prve pomoći Crvenog krsta u Nikšiću, atletskom takmičenju osnovnih škola Danilovgrada, Prvenstvu Crne Gore u višebojima za 2017. godinu, 40. memorijala „General Danilo Jauković“, 7. lovcenskog planinskog maratona.
- Podrška Policijskoj akademiji u realizaciji obuke, produkcijskoj kući „Artikulacija film“, NVO „GEO-EKO Montenegro“, NVO „ALFA centar“, umjetničkoj galeriji „Vitimir Srbljanović“ iz Pljevalja, Fudbalskom klubu „Breznica“, Fudbalskom savezu Crne Gore, udruženju „Korifej“ (iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Litvanije, Poljske, Rumunije, Rusije i Srbije), Sportskom planinarskom klubu „Krilaš“.
- Učešće su u Futsal ligi Crne Gore, uličnoj trci povodom oslobođenja Danilovgrada i Cetinja, “ i na međunarodnom takmičenju u gađanju iz puške sa optičkim nišanom u organizaciji streljačkog kluba „Speed Shoters Montenegro“ u Danilovgradu
- Obuku u evakuaciji povrijeđenih na teško pristupačnom terenu, za zaposlene u kompaniji CRBC.

Pripadnici Vojske su učestvovali u Futsal ligi Crne Gore, uličnim trkama povodom oslobođenja Danilovgrada i Cetinja, na međunarodnom takmičenju u organizaciji streljačkog kluba „Speed Shoters Montenegro“.

Mornarica Vojske je u toku 2017. godine realizovala niz aktivnosti u cilju unapređenja saradnje sa civilnim institucijama a primarno pomorske saradnje. Najznačajnije aktivnosti su bile:

- Angažovanje Školskog broda „Jadran“ za krstarenje učenika Srednje pomorske škole iz Kotora, posjetu učenika Osnovne škole „21. maj“ iz Podgorice, snimanju priloga za Turističku organizaciju Tivta, posjetu udruženja „Žena antifašista Podgorice“ i drugo.
- Učešće na međunarodnim aktivnostima u oblasti hidrografije i traganja i spašavanja na moru;
- Boravak zaposlenih u Lučkoj kapetaniji Bar na Patrolnom brodu 34 radi polaganja ispita za oficira službe mašinskog odjeljenja;
- Učešće na regatama Školskog broda „Jadran“, „Arsenal kup“, „Porto Montenegro“ i drugim;
- Podrška manifestaciji „Bokeljska noć“, „Ekološko uređenje priobalnog pojasa“, pošumljavanju zelenog gradskog pojasa u opštini Bar,
- Obilježavanju godišnjice potonuća parobroda „Cetinje“ i godišnjice smrti narodnih heroja Milana Spasića i Sergeja Mašere.
- U Kasarni „Pero Četković“ u Baru, streljački klub „Mornar“ je organizovao 11. kolo Kupa Crne Gore 2016/17 u streljaštvu u disciplini „Standardno vazdušno oružje“:
- Saradnja sa javnim medijima („Associated Press“, Radio Bar).

Vazduhoplovstvo Vojske je podržalo Evropsko padobransko prvenstvo na sportskom aerodromu „Čemovsko polje“. Takođe, pripadnici Vazduhoplovstva Vojske su prisustvovali prezentacijama i drugim aktivnostima koje su organizovale Agencija za civilno vazduhoplovstvo i Kontrola letjenja Srbije i Crne Gore (SMATSA). Vazduhoplovstvo Vojske su posjetili NVO „Zinak“, studenti iz Podgorice i Kotora, učenici Osnovne škole „Vuko Jovović“ iz Danilovgrada, te djeca iz vrtića „Dina Vrbica“ iz Podgorice.

U cilju pomoći zbog poplava Republici Albaniji, Logistički bataljon je Direktoratu za vanredne situacije ustupio 1000 vojničkih ćebadi, 500 podmetača i 500 vreća za spavanje, u vrijednosti od 19.000 €.

Logistički bataljon je pružao pomoć Udruženju vojnih penzionera Crne Gore, reprezentaciji Crne Gore u mini fudbalu, Zavodu za transfuziju krvi Crne Gore, organizaciji „Prvomajskog uranka 2017“, organizaciji „Čakorskih igara“. Za potrebe Glavnog grada Podgorica i Ministarstva unutrašnjih poslova predislocirani su stambeni kontejneri sa lokacije Konik u Kasarnu „Masline“.

Vod sanitetske podrške iz Logističkog bataljona, tokom cijele godine je pružao medicinsku pomoć zaposlenima u Ministarstvu unutrašnjih poslova, u skladu sa sporazumom dva ministarstva.

Pripadnici Vojske su redovno učestvovali u akcijama dobrovoljnog davanja krvi povodom Svjetskog dana dobrovoljnih davalaca krvi, a organizovane su i akcije u više gradova Crne Gore.

Centar za obuku je organizovao „Otvoreno prvenstvo u streljaštvu u gađanju pištoljem i revolverom velikog kalibra“ povodom Dana državnosti Crne Gore i pripremu ekipa za međunarodno takmičenje „7th CISM Mountain Running Challenge Cup-Kopaonik 2017“ u Srbiji i međunarodno takmičenje „9th CISM Futsal Cup for Peace 2017“ u Sloveniji.

Počasna garda je angažovana na ceremonijama predaje akreditivnih pisama za 19 ambasadora, svečanog dočeka dva predsjednika države, dva predsjednika Vlade, tri predsjednika Skupštine i crnogorskog princa Nikole II Petrovića-Njegoša. Počasna garda je pružala pomoć obilježavanju nacionalnih praznika Crne Gore, Austrije, Grčke i Italije. Takođe, jedinica je bila angažovana na odavanju vojnih počasti preminulim pripadnicima Vojske i penzionisanim vojnim licima u Podgorici, Nikšiću, Baru, Herceg Novom, Ulcinju i Danilovgradu.

Vojni orkestar Počasne garde, pored prethodno navedenih aktivnosti Počasne garde, angažovan je na otvaranju 18. Balkanskog šampionata u karateu za kadete, juniore i mlađe seniore u Igalu, na koncertu Javne ustanove Kulturno-informativnog centra „Budo Tomović“, proslavi dana predškolske ustanove „Ljubica Popović“, obilježavanju 10 godina od osnivanja „Asocijacije crnogorsko kineskog društva prijateljstva“ u Podgorici. Vojni orkestar su posjetila djeca iz vrtića „Dina Vrbica-Leptirić“ i „Urban kids“ iz Podgorice.

1.3.3. Doprinos u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svijetu

Angažovanjem Vojske u međunarodnim misijama i operacijama dat je doprinos očuvanja mira u svijetu, pri čemu je Vojska prepoznata i uvažena kao pouzdan partner.

Učešće pripadnika Vojske u međunarodnim misijama i operacijama bio je jedan od prioritetnih zadataka Vojske u toku 2017. godine. Kroz ove aktivnosti Vojska na najdirektniji način provjerava nivo dostignutih operativnih sposobnosti u kriznom području.

Tokom 2017. godine, pripadnici Vojske su bili angažovani u četiri međunarodne misije i operacije:

- misiji "Resolute Support" u Avganistanu,
- operaciji Evropske unije "ATALANTA" u vodama Indijskog okeana,
- misiji "EUTM" u Maliju i
- misiji "MINURSO" u Zapadnoj Sahari.

U pripremama pripadnika Vojske za učešće u međunarodnim misijama i operacijama, posebna pažnja je posvećena poštovanju kriterijuma za popunu, obuku i opremanje. Samo potpuno pripremljeni, obučeni i opremljeni pripadnici Vojske bili su upućeni u međunarodne misije i operacije.

Angažovanje Vojske u misiji "Resolute Support"

"Resolute Support" je misija koja je, kao formalni nastavak misije "ISAF", uspostavljena od 01. januara 2015. godine na osnovu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija⁹.

Pripadnici Vojske u misiji "Resolute Support" bili su angažovani na dužnostima štabnog osoblja u Komandi za obuku, savjetovanje i pomoć "Sjever" (TAAC-N HQ) i jedinici za obezbjeđenje Timova za obuku, savjetovanje i pomoć avganistanskim nacionalnim snagama bezbjednosti u TAAC-N HQ.

Kroz učešće na zajedničkim zadacima nastavljena je uspješna saradnja sa Oružanim snagama Republike Hrvatske, od koje u kontinuitetu imamo veliku podršku za pripremu naših kontingenata. Iskustva stečena u misiji direktno se primjenjuju u sistemu obuke, što značajno doprinosi dostizanju visokih standarda i unapređenju borbene spremnosti Vojske.

U misiji "Resolute Support" tokom 2017. godine bila su angažovana tri crnogorska kontingenta. V kontingent svoje je angažovanje u ovoj misiji započeo 26. avgusta 2016. godine, a završio 18. marta 2017. godine. VI kontingent bio je angažovan od 28. februara do 17. septembra 2017. godine. U misiji je trenutno angažovan VII kontingent, koji je svoje angažovanje započeo 02. septembra 2017. godine, a smjena sa VIII kontingentom je planirana za sredinu marta 2018. godine.

Angažovanje crnogorskih kontingenata u misiji "Resolute Support", u 2017. godini, proteklo je uz potpunu primjenu pravila angažovanja i definisanih nacionalnih ograničenja, koja utvrđuje Savjet za odbranu i bezbjednost Crne Gore. Misija zaštite koalicioničkih snaga, uspješno je realizovana uz dosljednu primjenu propisanih taktika, tehnika i standardnih operativnih procedura.

⁹Na osnovu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija broj 2189 od 12. decembra 2014. godine i Sporazuma o statusu snaga (SOFA) Sjedinjenih Američkih Država sa Vladom Islamske Republike Avganistan od 27. novembra 2014. godine.

Delegacija Ministarstva odbrane i Vojske, koju je predvodio Ministar odbrane Predrag Bošković, posjetila je pripadnike sedmog kontingenta Vojske u misiji "Resolute Support" u toku 2017. godine.

Do sada je, ukupno 16 kontingenata Vojske bilo angažovano u misijama u "ISAF" i "Resolute Support" u Avganistanu, sa ukupno 418 pripadnika, što predstavlja 21% ukupnog brojnog stanja Vojske.

Angažovanje Vojske u operaciji „ATALANTA”

"ATALANTA" je operacija Evropske unije, koja je pokrenuta u decembru 2008. godine. Komanda operacije je smještena u Nortvudu kod Londona a brodovi pomorskih snaga EU NAVFOR angažuju se u vodama Indijskog okeana, težišno u blizini Somalije.

Pomorske snage EU NAVFOR u operaciji "ATALANTA" imaju mandat da štite trgovačke brodove koji dopremaju hranu Somaliji, podržavaju misiju Afričke Unije "AMISOM", te preventivno djeluju na piratske aktivnosti u teritorijalnim vodama Somalije.

Operacija "ATALANTA" realizuje se u okviru Evropske zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike, u skladu sa relevantnim rezolucijama Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i odredbama međunarodnog prava na moru.

U Komandi operacije "ATALANTA" u Nortvudu u Velikoj Britaniji angažovan je jedan pripadnik Mornarice Vojske, čije angažovanje traje do godinu dana.

Na osnovu Odluke Skupštine Crne Gore, broj 00-72/16-24/4 od 22. jula 2016. godine, odobreno je angažovanje Samostalnog tima za zaštitu broda (Autonomus Vessel Protection Detachment – AVPD) koji čine pripadnici Mornarice Vojske. AVPD se ukrcava na brod UN Svjetskog programa hrane. Ministarstvo odbrane Crne Gore je u procesu potpisivanja Tehničkog sporazuma sa Ministarstvom odbrane Republike Francuske kojim će biti regulisana logistička podrška AVPD.

Kontrola sumnjivog plovila

Pripreme pripadnika, za učešće u operaciji "ATALANTA", realizovani su u Mornarici Vojske. Kvalitetu priprema pripadnika Mornarice Vojske za upućivanje u operaciju, doprinose i iskustva stečena na obuci u NATO centru za obuku u pomorskim operacijama, u Grčkoj (NMIOTC – NATO Maritime Interdiction Operational Training Center).

Tokom 2017. godine pripadnici Vojske su bili angažovani u operaciji po sledećem:

- jedan podoficir Mornarice Vojske bio je angažovan na italijanskom ratnom brodu "Virginio Fasan", u vremenu od 10. avgusta do 07. decembra 2017. godine,
- dva oficira Mornarice Vojske su bila angažovana u Komandi operacije "ATALANTA" u Nortvudu,
- devet pripadnika Vojske je bilo angažovano u AVPD timu na trgovačkom brodu „Esbjerg“, u vremenu od 30. aprila do 15. avgusta 2017. godine.

Angažovanje Vojske u misiji "European Union Training Mission Mali – EUTM"

Evropska unija je 18. februara 2013. godine započela misiju obuke Oružanih snaga Republike Mali, na osnovu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija broj 2085 od 20. decembra 2012. godine i poziva Vlade Republike Mali. Zadatak misije jeste stabilizacija prilika u Republici Mali nakon pokušaja tuareških separatista da stvore "nezavisnu državu Tuarega" u sjevernom dijelu Republike Mali.

Misiju čine 23 zemlje Evropske unije, Crna Gora, Gruzija, Moldavija, Srbija i Švajcarska.

U toku 2017. godine, Vojska je angažovala tri oficira u misiji "EUTM", na dužnosti vođe logističkog instruktorskog tima za obuku jedinica oružanih snaga Republike Mali. Smjene pripadnika Vojske na dužnosti u misiji izvršene su 16. februara i 14. avgusta 2017. godine, dok se prva smjena u 2018. godini očekuje sredinom februara. Jedna rotacija traje 6 mjeseci.

Angažovanje Vojske u misiji "United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara – MINURSO"

Ujedinjene nacije su Misiju Ujedinjenih nacija za referendum u Zapadnoj Sahari (United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara – MINURSO)¹⁰ uspostavile 1991. godine, sa ciljem stvaranja uslova za održavanje referenduma o budućem statusu Zapadne Sahare. Pravo na teritoriju Zapadne Sahare traže Maroko, Alžir, Mauritanija i Pokret za nezavisnost Zapadne Sahare – Polisario.

Komanda misije razmještena je u gradu El-Ajun (eng. Laayoune), dok su posmatrački timovi razmješteni na cjelokupnoj teritoriji države. U toku 2017. godine, Vojska je angažovala četiri oficira u misiji "MINURSO", na dužnosti posmatrača Ujedinjenih nacija. Dva oficira su angažman u misiji završili 26. novembra i 31. decembra 2017. godine dok su dva oficira upućena u misiju 21. decembra 2017. godine.

Za vrijeme angažovanja nije bilo događaja koji su mogli ugroziti bezbjednost pripadnika Vojske u misiji "MINURSO".

Komanda misije razmještena je u gradu El-Ajun (eng. Laayoune), dok su posmatrački timovi razmješteni na cjelokupnoj teritoriji države.

Tokom angažovanja pripadnika Vojske u misijama i operacijama nije bilo napada ili drugog oblika njihovog ugrožavanja bezbjednosti. Takođe, nije bilo pojava povređivanja niti drugog oblika narušavanja njihovog zdravstvenog stanja.

2. LOGISTIČKA PODRŠKA

Odjeljenje za logistiku (G-4) Generalštaba Vojske zajedno sa Logističkim bataljonom i logističkim elementima u ostalim jedinicama Vojske, tokom 2017. godine, preduzeli su niz mjera za efikasnije funkcionisanje logističke podrške Vojske.

¹⁰ Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija broj 690 od 29. aprila 1991. godine.

Kao i do sada težište rada bilo je na opremanju snaga koje se angažuju u međunarodnim misijama i operacijama; podršci jedinicama Vojske u toku obuke na terenu i na vježbama; te podršci jedinica Vojske angažovanim na podršci civilnim institucijama u kriznim situacijama.

2.1. Opremanje borbenom opremom

U toku 2017. godine, kroz opremanje novom opremom, nastavljeno je povećanje nivoa interoperabilnosti i opremljenosti jedinica Vojske u skladu sa NATO standardima pri čemu je prioritet bio na opremanju snaga deklariranih za međunarodne misije i operacije, konverziji raketne topovnjače RTOP 405 u patrolni brod, kao i opremanju inženjerske čete. U prilogu broj 2 je dat pregled značajnije opreme koja je nabavljena tokom 2017. godine.

Tokom godine je započet projekat nabavke srednjih višenamjenskih helikoptera kroz međudržavni sporazum, putem kreditnog aranžmana. Isporuka prvog helikoptera se očekuje u prvom kvartalu 2018. godine, a preostala dva do kraja godine.

Završena je druga faza konverzije raketne topovnjače RTOP 405 u patrolni brod. Treća faza je planirana da se završi u 2018. godini.

U toku godine, po principu zamjene "staro za novo" izvršena je nabavka 4.500 mina za minobacače 60 mm, 82 mm i 120 mm i 200 metaka za haubicu 122 mm. Pored ovoga izvršena je nabavka municije i nastavnih sredstava za obuku u vrijednosti od 226.739,28 €.

Tokom godine izvršen je prijem individualne balističke zaštitne opreme za potrebe Mornarice Vojske i Obavještajno-izviđačke čete u vrijednosti od 69.988,25 €.

Radionica za održavanje vazduhoplova opremljena je savremenom opremom u vrijednosti od 80.000 €.

Tokom 2017.godine SAD su donirale sanitetsku opremu u vrijednosti 99.980,00 € i čamac sa pratećom opremom za potrebe Pomorskog odreda Mornarice Vojske, u vrijednosti od 200.000,00 \$.

Čamac iz donacije SAD

2.2. Logistička podrška jedinicama u izvršavanju misija Vojske

Logističke jedinice Vojske obezbjeđivale su smještaj, čuvanje i popunu jedinica materijalnim sredstvima; ešeloniranje rezervi naoružanja i ubojnih sredstava; ishranu; odijevanje; pogonska goriva; održavale ispravnost naoružanja, ubojnih sredstava i vojne opreme; obezbjeđivale uslove za poboljšanje smještajnih kapaciteta; te unapređivale uslove zaštite na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara.

U saradnji sa JZU „Dom zdravlja Podgorica“, u skladu sa ugovorom, realizovani su sistematski pregledi za pripadnike Vojske koji se upućuju u mirovne misije, specijalistički pregledi pomorskih diverzanata i lakih ronilaca. U „Institutu za javno zdravlje“ u skladu sa ugovorom redovno se realizuju sanitarni pregledi za pripadnika Vojske.

Nastavljeno je opremanje i kadrovsko osposobljavanje pripadnika Voda za sanitetsku podršku iz Logističkog bataljona. Za Vod sanitetske podrške je nabavljena oprema u vrijednosti 106.818,83 €. Vod sanitetske podrške popunjen je sa dijelom nedostajućeg kadra i njegova trenutna popuna iznosi 94 %. Nedostatak ostalog kadra riješen je angažovanjem pet ljekara specijalista po osnovu ugovora o djelu. Time su stvoreni uslovi za realizaciju periodičnih sistematskih pregleda za pripadnike Vojske, a formirana je i Vojno-ljekarska komisija u cilju ocjene zdravstvene sposobnosti kandidata za vojnike po ugovoru. Osposobljavanje pripadnika Voda za sanitetsku podršku realizovano je u zemlji, kao i u inostranstvu angažovanjem u misiji „Resolut Support“ i „ATALANTA“ te zajedničke aktivnosti BMTF.

Za ishranu pripadnika Vojske i pripadnika oružanih snaga partnerskih država tokom njihovog boravka u Crnoj Gori, pripremljeno je, dostavljeno i podijeljeno 412.422 obroka hrane.

Za odjeću i drugu intendantsku opremu (šatore, sudove i rezervoare za vodu) je utrošeno 134.354 €.

Angažovanjem transportnih kapaciteta Vojske, ukupno je pređeno 1.581.969 kilometara i realizovano 13.657 moto-časova. Utrošeno je 39.526 litara benzina i 242.124 litara eko-dizela.

Tokom 2017.godine objekti su održavani u skladu sa odobrenim sredstvima i zaključenim ugovorima. Težište je bilo na održavanju objekata u kojima se čuvaju značajna materijalna sredstva (magacini municije, opreme i naoružanja) radioničke objekte i objekte za smještaj i rad ljudstva.

U okviru investicionog i redovnog održavanja vojnih objekata, realizovani su sljedeći zadaci:

- Rekonstrukcija objekta KN43 (avio hangar) na Vojnom aerodromu „Golubovci“ (247.902,87 €);
- Rekonstrukcija objekta KN36 (ambulanta) na Vojnom aerodromu „Golubovci“ (30,000 €);
- Rekonstrukcija objekta br.8 (uređenje kancelarija, učionica i magacinski prostor) u Kasarni „Breza“, u Kolašinu (240,000 €);
- Rekonstrukcija objekta KN45 (magacin) u Vojnom objektu „Kapino Polje“ (39,447.92 €);
- Adaptacija objekata Ministarstva odbrane u Podgorici (299,146.94 €);
- Izgradnja ograde VOC na Vojnom aerodromu „Golubovci“ (167,949 €).
- Opravka krovne konstrukcije na magacinu S3 u Vojnom objektu „Brezovik“ (27,000 €), zgradi KN-43 u Vojnom objektu „Kapino polje“ (30,447.92 €) i zgradi KN-21 u Kasarni „Pero Četković“ u Baru (31,000 €);
- Servisiranje termoenergetskih postrojenja u objektima Ministarstva odbrane i Vojske (30,000 €) i ispitivanje gromobranskih instalacija (14,025 €);
- Opravka elektroinstalacija u Vojnim objektima „Pristan“ i „Crni Rt“ (10,000 €).

Redovno i pravovremeno je planirana nabavka i popuna jedinica sa potrebnim materijalima, engentima i drugim sredstvima i opremom od značaja za borbenu gotovost.

Održavanje naoružanja i vojne opreme vršeno je angažovanjem namjenskih jedinica Vojske i 14 firmi sa kojima je zaključen ugovor za tu namjenu. Održavanje je vršeno kroz servisiranje, osnovno održavanje i tehničke preglede.

Od važnijih aktivnosti iz domena održavanja naoružanja i vojne opreme izdvajamo:

- Kontrolno-tehničke preglede ubojnih sredstava i preglede stanja uzoraka baruta;
- Remont stanice za ispitivanje raketa „Strela 2M“ i tehnički pregled istih;
- Nabavka rezervnih djelova za helikoptere (180.000 €) i remont rezervnih djelova i komponenti vazduhoplova (185.000 €);
- C2 pregled i modernizacija helikoptera (400.000 €);
- Završetak velikog remonta i rekonstrukcije Školskog broda „Jadran“;
- Dokovanje plovila PR-41 i BRM-85.

U 2017. godini, jedna od važnijih aktivnosti logističkih jedinica Vojske bila je realizacija zadatka „Podrška zemlje domaćina (eng. Host Nation Support)“. U okviru podrške snagama KFOR (Republike Portugalije i Republike Mađarske) obezbijeden je smještaj i ishrana Za 185 lica, 68 vozila u Kasarni „Milovan Šaranović“ i pratnja vojne policije tokom tranzita kroz Crnu Goru.

Tokom godine, Vojska je nastavila sa logističkom podrškom pripadnika angažovanih u međunarodnim misijama i operacijama. Uspostavljena je organizacija logističke podrške u novoj misiji u Zapadnoj Sahari i podrška samostalnog tima za zaštitu brodova (AVPD) u operaciji „ATALANTA“ u saradnji sa vazduhoplovnim snagama Kraljevine Španije.

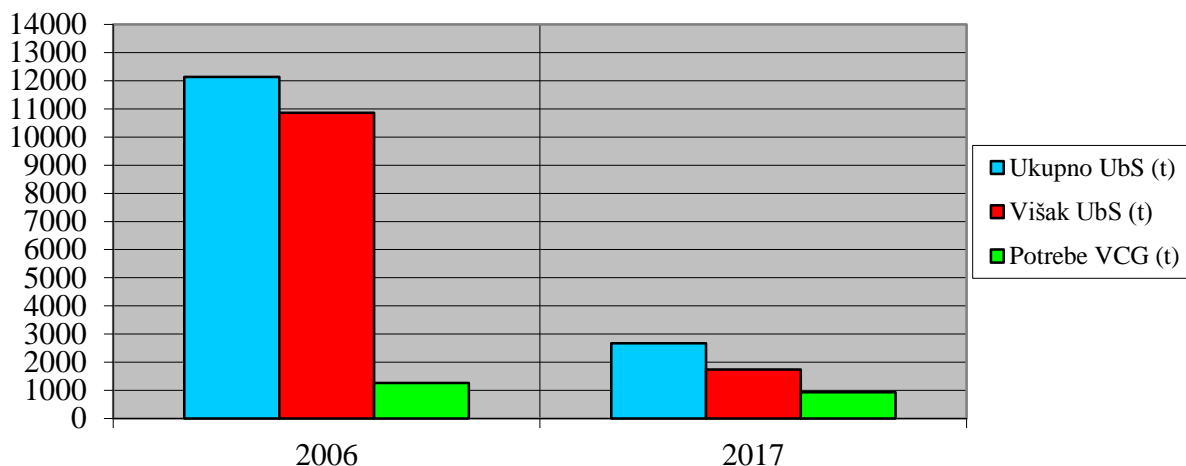
2.3. Rješavanje viškova naoružanja, ubojnih sredstava i drugih pokretnih sredstava

Od vojne opreme, koja je, shodno zaključku Vlade, prodana u 2017. godini, ostvaren je prihod od ukupno 729.425,03 €.

U 2017. godini prodato je:

- 295 motornih i priključnih vozila i radnih mašina, putem prikupljanja ponuda, od ukupno 431 sredstva oglašenog za prodaju, čime je prihodovano 564.882,47 €;
- 465,54 tone dotrajalih sredstava i proizvoda (metalne i druge sirovine) čime je prihodovano 48.079,70 €;
- deset mornaričkih sredstava (plovnih objekata, opreme, rezervnih djelova od plovnih objekata i radioničke opreme) od ponuđenih 39 stavki, čime je prihodovano 58.956,86 €;
- 101 elemenat vazduhoplovne vojne opreme (vazduhoplovi, pripadajući rezervni djelovi, oprema i alata za njihovo održavanje) od ponuđeno 3.715 stavki, čime je prihodovano 57.506 €;

Trenutno je u skladištima Vojske, 26.271 komada raznog oružja (od čega je 17.677 komada u rezervi Ministarstva odbrane i Vojske) i oko 2.680,83 tone ubojnih sredstava (potrebe Vojske su 939,78 tona a 1.741,05 tona je u višku). U skladištima ima i 739,05 tona ubojnih sredstava i 6.648 komada naoružanja koje je prodato a još uvijek nije preuzeto od strane kupca.

Pregled stanja ubojnih sredstava (UbS) u skladištima Vojske, u tonama

Viškovi ubojnih sredstava i naoružanja su rješavani putem prodaje i njihovim uništavanjem.

Tokom 2017. godine, po ranije zaključenim ugovorima, kupci su preuzeli 239,69 tona ubojnih sredstava i 2.761 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava. Naplaćeno je 45.635,36 €.

Tokom 2017. godine, uništeno je 130,25 tona, od čega 94,65 tona preko MONDEM programa. NSPA agencija raspisala je tender i zaključila ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem, privrednim društvom „Poliex” Berane za rešavanje 129,32 tone, dok će za preostalih 272,68 tona biti ponovo raspisan tender. Privrednom društvu „Poliex“ Berane, kao izvođaču radova, plaćeno je 288.031,50 € (UNDP/OSCE uplatio 257.236,63 €, a 30.794,87 € je obezbijedilo Ministarstvo odbrane kroz vrijednost sekundarnih sirovina). Od 2006. godine do danas, u okviru MONDEM programa je ukupno je neutralisano 1.718,45 tona ubojnih sredstava i 825 komada raznog zastarjelog naoružanja.

Od 2006. godine, kada su viškovi ubojnih sredstava iznosili 10.864 tone, do danas su viškovi smanjeni za 9.534,95 tona, a rješavanje viškova biće nastavljeno i u narednom periodu.

3. ZAŠTITA LICA, OBJEKATA I TAJNIH PODATAKA

U toku 2017. godine, u Vojsci su planski i organizovano preduzimate mjere i aktivnosti za prevenciju i suzbijanje pojava koje ugrožavaju pripadnike Vojske, vojne objekte i vojnu opremu. Posebna pažnja posvećena je preduzimanju mjera zaštite pripadnika Vojske u međunarodnim misijama i operacijama.

3.1. Zaštita lica i objekata

Kvalitetnim planiranjem, organizacijom i primjenom mjera bezbjednosti, dosljednom realizacijom kontrole na svim nivoima, angažovanjem pripadnika Vojne policije i drugim preventivnim mjerama, stanje bezbjednosti u Vojsci tokom 2017. godine je bilo stabilno.

Realizacijom stručno-specijalističkih programa obuke u zemlji i inostranstvu, kao i kroz saradnju sa Upravom policije i Policijskom akademijom u Danilovgradu unaprijeđene su sposobnosti pripadnika Vojske za primjenu mjera bezbjednosti.

U toku godine Četa vojne policije je angažovala 49 patrola za kontrolu vojnog reda i discipline, 383 saobraćajne patrola i izvršila 465 pregleda objekata, vozila i drugih predmeta. Zbog kršenja saobraćajnih propisa podnijete su dvije saobraćajne prijave, što je za pet manje u odnosu na prethodnu godinu kada je podnijeto sedam prijava. Vojna policija je evidentirala četiri saobraćajne nezgode u kojima su učestvovala vojna vozila, koje su bile bez težih posledica i sa neznatnom materijalnom štetom.

Iz oblasti suzbijanja kriminaliteta Vojna policija je radila na 51 predmetu. Izvršeno je 16 uviđaja, a sa 159 lica su obavljani informativni razgovori. Podnijete su dvije krivične prijave.

Primjenom mjera fizičkog i tehničkog obezbjeđenja uspješno su obezbjeđivana štice lica i objekti u skladu sa *Odlukom o određivanju vojnih objekata i lica koja obezbjeđuje vojna policija*. Pripadnici Vojne policije obezbjeđivali su i strane vojne delegacije, te posebne transporte angažovanjem 334 patrola. Svi zadaci obezbjeđenja lica i objekata protekli su bez vanrednih događaja.

Redovno su vršene procjene ugroženosti skladišta u kojima se čuva naoružanje i ubojna sredstva u saradnji sa Odjeljenjem za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove Ministarstva odbrane.

Sistem obezbjeđenja vojnih objekata i dalje karakteriše velika disperzovanost istih i veliki obim angažovanja ljudstva na zadacima obezbjeđenja tih objekata. U toku 2017. godine, Vojska je čuvarskom službom obezbjeđivala 21 vojni objekat, za šta je bilo neprekidno angažovana 215 lica. Sredstva tehničke zaštite primarno se koriste za kombinovanu zaštitu (kombinacija obezbjeđenja ljudstvom i tehničkim uređajima) skladišta ubojnih sredstava.

3.2. Zaštita tajnih podataka

Zaštita tajnih podataka u Vojsci vršena je u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka i podzakonskim aktima kojima je uređena ova oblast. U cilju bolje koordinacije zaštite tajnih podataka u Vojsci, Ministarstvu odbrane i Direkciji za zaštitu tajnih podataka, u Generalštabu Vojske je uspostavljena formacijska dužnost referenta za zaštitu tajnih podataka. Kontinuirano se realizuje obuka iz oblasti zaštite tajnih podataka sa svim licima za koje se pokreće postupak za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima.

Tokom 2017. godine nije bilo slučajeva otkrivanja tajnih podataka kao ni propusta u rukovanju istim, što je potvrđeno tokom inspekcijskog nadzora nad mjerama sprovođenja zaštite tajnih podataka, od strane Odjeljenja za inspekcijski nadzor Ministarstva odbrane.

4. OBUKA, OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADRA

Obuka, obrazovanje i usavršavanje pripadnika Vojske djelovi su jedinstvenog procesa vojno-stručnog osposobljavanja za dostizanje zahtijevanih sposobnosti za izvršavanje dodijeljenih misija i zadataka.

4.1. Obuka pripadnika Vojske

Obuka Generalštaba i jedinica Vojske u 2017. godini je planirana, organizovana i realizovana na osnovu Doktrine obuke Vojske (dokument koji je prvi put donijet 2017. godine), Uputstva za upravljanje obukom, Instrukcije za obuku Vojske za 2017. godinu, Smjernica za obuku jedinica Vojske za 2017. godinu, planova bilateralne vojne saradnje i naredjenja Generalštaba Vojske.

Na osnovu planskih i organizacionih dokumenata realizovan je niz različitih oblika obuke i kurseva, u skladu sa odobrenim finansijskim sredstvima i potrebama Vojske. Tokom godine, na realizaciju obuke u Vojsci negativno su uticali nedostatak adekvatnog poligona za gađanja naoružanjem velikog kalibra i obimno angažovanje ljudstva na unutrašnjoj službi i vanrednim zadacima.

U cilju iznalaženja adekvatnog poligona za gađanja naoružanjem velikog kalibra, Vojska je tokom 2017. godine realizovala izviđanje više lokacija koje ispunjavaju uslove za gađanje i pribavila mišljenja od nadležnih državnih institucija. Za lokaciju „Savina voda“ na Sinjajevini Ministarstvo odbrane je preduzeću – licenciranoj geodetskoj organizaciji D.O.O. „Geofin“ iz Podgorice povjerilo poslove na izradi elaborata identifikacije. Ministarstvo finansija je dalo mišljenje da nijesu ispunjeni uslovi da se napravi poligon za uništenje ubojnih sredstava i poligon za bojna gađanja, dok se ne riješe imovinsko pravni odnosi, jer na tom području postoji veliki broj objekata različite strukture i namjene. U toku je rad komisije na izradi elaborata za eventualnu realizaciju gađanja artiljerijskim oruđima na lokacijam Volujica i Sinjajevina.

Individualna obuka i obuka jedinica do nivoa odjeljenja organizovana je sa ciljem stvaranja pojedinca sposobnog za preživljavanje na bojištu i realizaciju zadataka samostalno ili u sastavu tima, posluge, posade ili odjeljenja.

Vojska redovno vrši osposobljavanje svojih pripadnika za pružanje podrške civilnim institucijama u kriznim situacijama. Tokom kalendarske godine Vojska je učestvovala na vježbama koja su realizovane van sastava Vojske. S tim u vezi, sredinom 2017. godine realizovan je prikaz obuke i rada na vježbi “Spasilačka operacija u uslovima primjene NBH oružja”, a povodom obilaska Vojske od strane Nacionalnog koordinacionog tijela za neproliferaciju oružja za masovno uništenje.

Osposobljenost jedinica ranga voda provjeravana je na međunarodnim vojnim vježbama a jedinica ranga čete na nacionalnim vježbama u Crnoj Gori.

Težište obučavanja u Vojsci, u 2017. godini, bilo je na:

- Osposobljavanju za učešće u međunarodnim misijama i operacijama;
- Osposobljavanju jedinica deklariranih za ocjenjivanje po NATO programu CREVAL;
- Osposobljavanju za pružanje podrške civilnim institucijama u kriznim situacijama;
- Osposobljavanju jedinica, za pružanje podrške policiji i drugim državnim organima u slučajevima ugrožavanja nacionalne bezbjednosti terorizmom;
- Učenje stranih jezika;
- Zajedničkom osposobljavanju i demonstracijama dostignutih sposobnosti na međunarodnim vježbama i kursivima.

Za 52 vojnika po ugovoru, koji su 02.10.2017. godine primljeni u službu u Vojsci, realizovana je osnovna obuka u Centru za obuku. Nakon osnovne obuke nastaviće se sa stručnim osposobljavanjem za rad na formacijskim dužnostima u jedinicama Vojske. Pored Osnovne obuke vojnika, realizovani su različiti oblici individualne obuke, stručnog usavršavanja i osposobljavanja

sa ciljem stvaranja potrebnog i kvalitetnog oficirskog i podoficirskog kadra, sposobnog da realizuje zadatke koji su definisani njihovim radnim mjestima.

Implementacija plana integriteta i rodne ravnopravnosti sprovedena je uz puno angažovanje instruktora iz Ministarstva odbrane i Vojske, dok je obuka iz oblasti „Trgovina ljudima“ realizovana u saradnji sa Kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima.

Unapređenju fizičke obuke i sporta u Vojsci posvećuje se posebna pažnja. Tokom 2017. godine donešeno je Uputstvo za fizičku obuku u Vojsci. Učešćem pripadnika Vojske na sportskim takmičenjima i manifestacijama u zemlji i inostranstvu aktivno se doprinosilo unapređenju saradnje, razvoju sporta i fizičke kulture. U prilogu broj 3 je pregled učešća pripadnika Vojske na sportskim takmičenjima.

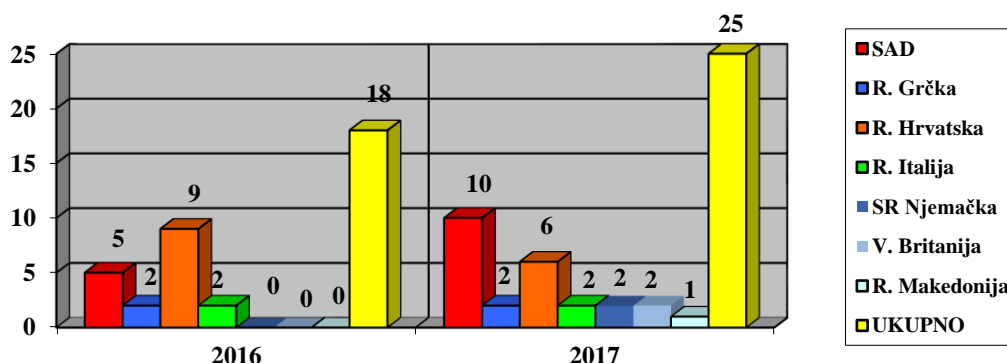
Na prvenstvu Vojske, održanom u dva ciklusa (proljećnjem i jesenjem) realizovana su takmičenja u orijentiringu, streljaštvu, krosu i futsalu.

Sa predstavnicima Ministarstva odbrane Republike Austrije, u novembru 2017. godine, realizovani su ekspertske razgovori o mogućnosti formiranja Regionalnog centra za planinsko ratovanje u Crnoj Gori, koji bi služio za zajedničku obuku i vježbe iz oblasti planinskog ratovanja na taktičkom nivou (odeljenje, vod, četa).

4.2. Stručno usavršavanje kadra

Pripadnici Vojske upućivani su na usavršavanje na prestižnim vojnim školama u inostranstvu. Većina programa iz ove oblasti realizovana je u okviru planova bilateralne odbrambene saradnje sa partnerskim državama.

Tokom 2017. godine na usavršavanju u inostranstvu bilo je 25 profesionalnih vojnika, dok su 142 pripadnika Vojske usavršavana u zemlji. Pregled profesionalnih vojnika upućenih na usavršavanje u inostranstvo prikazan je u prilogu broj 4.

Uporedni pregled profesionalnih vojnika upućenih na obrazovanje u inostranstvo

4.3. Učenje stranih jezika

Plansko i kontinuirano učenje stranih jezika tokom 2017. godine imalo je bitnu ulogu u procesu sticanja znanja i vještina pripadnika Vojske, kao preduslova za dostizanje zahtijevanog nivoa za rad u međunarodnom okruženju. U skladu sa Ciljem sposobnosti G-1200 težište je bilo na usavršavanju engleskog jezika, kao i učenju njemačkog, italijanskog i francusog jezika.

Prioritet u procesu izbora polaznika kurseva stranih jezika bilo je usavršavanje lica koja se upućuju na štabne i vojno-diplomatske dužnosti u inostranstvo, lica koja se upućuju u međunarodne misije i operacije, kao i na pripadnike jedinica deklariranih za kolektivnu odbranu.

Nastavljeno je sa korišćenjem kapaciteta „Programa unapređenja obrazovanja i obuke“ (eng. „Training and Education Enhancement Programme“ - skraćeno TEEP), u cilju razvijanja individualnih sposobnosti pripadnika Vojske za korišćenje naprednih sistema učenja i usvajanja znanja iz oblasti savremenih vojnih operacija

Dana 31.03.2017. godine završena je realizacija PELT¹¹ programa čiji je cilj bio izgrađivanje samoodrživog sistema učenja engleskog jezika u Vojsci, a koji isključuje dalju potrebu za angažovanjem referentnih institucija iz zemlje. Završetkom PELT programa definisani su ciljevi osposobljavanja nastavničkog kadra za unapređenje metodologije realizacije nastave.

Tokom godine učenje engleskog jezika realizovalo se kroz individualne, kratke specijalističke i intenzivne kurseve, uz obezbjeđenje potrebne literature, i uz opremanje učionica za učenje stranih jezika odgovarajućom računarskom i drugom pratećom opremom.

U drugoj polovini 2017. godine, započet je razvoj inicijalnih kapaciteta za učenje na daljinu ("distance learning"), korišćenjem Moodle platforme kao u svijetu najzastupljenije platforme za učenje na daljinu. U toku je priprema za prvi kurs engleskog jezika i interno testiranje rada platforme, u saradnji sa Britanskim savjetom u Podgorici. Ovim će se stvoriti dodatni uslovi za unapređenje procesa učenja engleskog jezika u Vojsci.

U cilju osavremenjivanja i unapređenja nastave kroz uvođenje novih metoda za efikasnije učenje engleskog jezika, nastavljeno je sa opremanjem biblioteke Centra za obuku literaturom i realizacijom nastavno-metodičke obuke profesora engleskog jezika iz Vojske u zemlji i inostranstvu.

U dva navrata tokom 2017. godine, Test tim Oružanih snaga Bosne i Hercegovine vršio je testiranje zaposlenih u Ministarstvu odbrane i pripadnika Vojske, u cilju verifikacije nivoa poznavanja engleskog jezika. Sertifikate po NATO standardu 6001, steklo je 45 lica (29 oficira, 11 podoficira i 5 vojnika po ugovoru).

4.4. Učešće Vojske na vježbama u zemlji i inostranstvu

Učešćem pripadnika Vojske na vježbama u zemlji i inostranstvu provjeravane su sposobnosti jedinica da u realnim prostornim uslovima, na terenu i približnim borbenim uslovima izvršavaju namjenske zadatke, odnosno implementiraju uvježbavane tehnike, taktike i procedure, kao i da se provjeri funkcionisanje sistema komandovanja u složenim prostornim i vremenskim uslovima.

Vojska je u 2017. godini učestvovala na 16 međunarodnih vježbi kako sa ciljem unapređenja štabnih procedura za efikasnije komandovanje u međunarodnom okruženju kroz sprovođenje procesa donošenja vojnih odluka na četnom i bataljonskom nivou, tako i u cilju poređenja dostignutih operativnih sposobnosti jedinica ranga odjeljenja i voda.

4.4.1. Vježbe u zemlji

Tokom 2017. godine u Crnoj Gori planirano je i izvedeno niz vježbi na svim nivoima komandovanja. Na pojedinim vježbama pored pripadnika Vojske učestvovali su i pripadnici oružanih snaga zemalja u okruženju i članica NATO. Kroz planiranje i realizaciju vježbi, razvijano je sadejstvo kopnenih, vazduhoplovnih, mornaričkih i snaga za podršku. Takođe, vježbe su poslužile i za provjeru efikasnosti usvojenih standarda odbrane i provjeru funkcionalnosti vojne opreme.

Najznačajnije vježbe Vojske u Crnoj Gori bile su „Odlučan odgovor 17“, „Zajednički izazov 17“, „CMX 2017“ i „Boka Bay 2017“.

Početak vježbe „Odlučan odgovor 17“

Vježba "Odlučan odgovor 17"

Nacionalna vježba pod nazivom „Odlučan odgovor 17“ realizovana je od 18. do 22. septembra 2017. godine u okolini Pljevalja. Na vježbi je učestvovalo oko 300 pripadnika Vojske i

¹¹ PELT – eng. Programme for English Language Training

15 stranih ocjenjivača, kontrolora i posmatrača. Cilj vježbe bio je da se izvrši ocjenjivanje 1. Pješadijske čete iz sastava Pješadijskog bataljona, deklarirane za ocjenjivanje u skladu sa NATO programom za ocjenjivanje kopnenih snaga (CREVAL). Ocjenjivanje jedinice izvršio je ocjenjivački tim NATO uz asistenciju nacionalnih sertifikovanih ocjenjivača.

Vježba "Zajednički izazov 17"

Na području Lipova u opštini Kolašin, od 23. juna do 07. juna, realizovana je vježba „Zajednički izazov 17“, na kojoj je učestvovalo oko 300 lica. Oružane snage Republike Austrije i Armije Makedonije angažovale po jedan pješadijski vod dok je Vojska angažovala Planinsku četvu iz sastava Pješadijskog bataljona kao i druge jedinice za podršku realizaciji vježbe.

Tokom vježbe, uvježbavane su tehnike, taktike i procedure upotrebe jedinica ranga odjeljenja i voda, u izvođenju operacija u planinskim uslovima.

Detalj sa vježbe „Zajednički izazov 17“

Vježba „CMX 2017“

NATO štabna vježba „Upravljanje kriznim situacijama“ („Crisis Management Exercise 2017“ - skraćeno „CMX 2017“) održana je od 04. do 11. oktobra 2017. godine, i Crna Gora je po prvi put učestvovala na istoj. Na vježbi je provjeravan proces donošenja vojnih odluka na strateškom političkom i vojnom nivou, kao i NATO unutrašnje i partnerske komunikacije. Težište scenarija vježbe je bilo na unapređenju sinhronizacije odgovora na krize, između NATO i EU.

Na vježbi „CMX 17“ je učestvovalo 14 pripadnika Vojske a Operativni centar Generalštaba Vojske je bio radni prostor Nacionalnog tima koji su činili predstavnici većeg broja državnih institucija.

Vježba „BOKA BAY 2017“

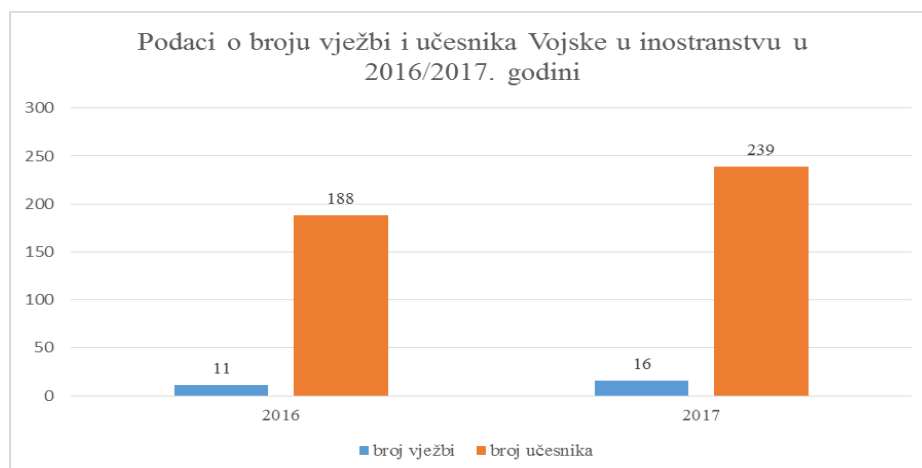
Nacionalna interresorna vježba „BOKA BAY 2017“ realizovana je od 13. do 16. novembra 2017. godine u Kasarni „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu i prostorijama Direktorata za vanredne situacije u Podgorici. Vježba je realizovana u saradnji sa Ministarstvom odbrane SAD, (Savezna država Mejn). Na vježbi je kroz štabni proces provjeravan sistem reagovanja državnih institucija i organa lokalne samouprave u slučaju zemljotresa.

4.4.2. Vježbe u inostranstvu

U 2017. godini, pripadnici Vojske učestvovali su na 16 međunarodnih vježbi zemalja članica NATO i Partnerstva za mir, koje su realizovane na vojnim poligonima Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Grčke, Republike Hrvatske, Republike Italije, Kraljevine Jordan, Republike Makedonije, Savezne Republike Njemačke, Republike Rumunije, Poljske, Republike Slovenije i Republike Srbije. U prilogu broj 5 dat je pregled realizovanih vježbi u inostranstvu.

Učešćem na vježbama na pozicijama štabnih elemenata, pripadnici Vojske uvježbavani su za rad u međunarodnim štabovima i komandama, dok su jedinice Vojske uvježbavale namjenske zadatke u sastavu međunarodnih taktičkih jedinica. Na međunarodnim vojnim vježbama, pored borbenih sposobnosti, uvježbavane su i provjeravane sposobnosti reagovanja oružanih snaga na nevojne rizike i prijetnje, odnosno podršku civilnim institucijama u kriznim situacijama.

U odnosu na 2016. godinu, tokom 2017. godine, povećan je broj vježbi u zemlji i inostranstvu, kao i broj lica angažovanih na vježbama, što je i prikazano na grafikonu.

Dvije najznačajnije međunarodne vježbe za pripadnike Pješadijskog bataljona, bile su „Saber Guardian“ i „Platinum Eagle“. Vježba „Saber Guardian“ realizovana je od 11. do 21. jula 2017. godine na vojnom poligonu „Činču“ u Republici Rumuniji, gdje je uvježbavan širok spektar kopnenih operacija u multinacionalnom okruženju. Vježbe u okviru inicijative Crnomorskih rotacionih snaga „Platinum Eagle 17.1“ i „Platinum Eagle 17.2“ takođe su realizovane u Republici Rumuniji, od 20. februara do 03. marta 2017. godine i od 24. aprila do 04. maja 2017. godine, služile su za osposobljavanje snaga za izvođenje operacija podrške miru. U organizaciju vježbe bila je uključena Komanda Marinskog korpusa u Evropi (MARFOR) Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država.

Mornarica Vojske u okviru „Adrion inicijative“ učestvovala u Republici Grčkoj na simulacionoj vježbi „Adrion CAX“ (od 20. do 30. juna 2017. godine) i angažovanjem patrolnog broda P-34 sa 65 članova posade na vježbi „Adrion LIVEX“ (20. do 25. juna 2017. godine). Cilj vježbi je bilo uvježbavanje procedura planiranja i izvođenja multinacionalnih pomorskih operacija, te uvježbavanje pomorskih procedura sidrenja u lukama na Kritu.

Vazduhoplovstvo Vojske je učestvovalo na vježbi „Adriatic Strike“, na vojnom aerodromu „Cerklje“ kod Novog Mesta u Republici Sloveniji, od 04. do 10. juna 2017. godine. Tokom vježbe dvije posade helikoptera tipa Gazela H-42/45 iz Vazduhoplovstva Vojske uvježbavane su za pružanje bliske vazduhoplovne podrške, angažovanjem kopnenih elemenata za navođenje vazduhoplova na metu (eng. Joint Terminal Attack Controller - skraćeno JTAC).

Pripadnici Čete vojne policije i Obavještajno-izviđačke čete, učestvovali su na združenoj vježbi specijalnih snaga oružanih snaga zemalja Balkana „Carpathian Eagle“ od 16. do 22. oktobra 2017. godine, u Republici Rumuniji. Cilj vježbe je bilo uvježbavanje protiterorističke borbe u urbanoj sredini i dejstava na utvrđene objekte.

Na vježbi „CWIX“ pripadnici roda veze provjeravali su NATO procedure komuniciranja u multinacionalnom okruženju.

Učešćem na međunarodnim vojnim vježbama unaprijeđene su sposobnosti komandnog i štabnog osoblja Vojske za rad u međunarodnim komandama, primjenu NATO standarda i procedura u komandovanju jedinicama Vojske, te planiranje međunarodnih vojnih vježbi i operacija. Jedinice Vojske su imale mogućnost da provjere dostignute sposobnosti, uporede svoje sposobnosti sa jedinicama oružanih snaga drugih država i dobiju smjernice za dalji razvoj borbenih sposobnosti.

U 2018. godini, pripadnici Vojske nastaviće učešće na međunarodnim vojnim vježbama, u cilju daljeg razvoja vojnih sposobnosti za uspješnije izvršavanje dodijeljenih misija, a posebno za efikasnije planiranje zajedničkih aktivnosti sa NATO partnerima i učešće u NATO vođenim

operacijama, a sve u skladu sa punopravnim članstvom Crne Gore u NATO, kao i jačanje povjerenja i saradnje među oružanim snagama zemalja Balkana i pojedinih zemalja članica Mediteranskog dijaloga.

5. IMPLEMENTACIJA NATO PROGRAMA

U izvještajnom periodu, Ministarstvo odbrane i Vojska su kroz implementaciju Programa saradnje sa NATO nastavili sa realizacijom planiranih aktivnosti iz procesa pristupanja i integrisanja Crne Gore u NATO.

Prioritetne aktivnosti u 2017. godini bile su usmjerene na implementaciju aktivnosti iz Plana vojne integracije Crne Gore u NATO, tranziciji Partnerskih ciljeva u Ciljeve sposobnosti i integraciji snaga deklariranih kroz partnerske ciljeve u snage deklarirane za NATO strukturu snaga.

Takođe, jedan od važnih prioriteta bila je izrada nove organizacijsko formacijske strukture Vojske radi njenog prilagođavanja dodijeljenim misijama i zadacima Vojske.

U cilju bolje koordinacije sa NATO i efikasnijeg funkcionisanja, povećan je broj angažovanih lica u vojnom dijelu u Misiji Crne Gore pri glavnom sjedištu NATO u Briselu, a uspostavljeno je i nacionalno vojno predstavništvo (NMR) u Savezničkoj komandi za operacije (ACO/SHAPE) u Monsu, Kraljevina Belgija.

5.1. Implementacija partnerskih ciljeva

U integrativnim procesima pristupanja Alijansi, Crna Gora je primila prvi nacrt paketa Ciljeva sposobnosti u okviru tekućeg ciklusa NATO odbrambenog planiranja (eng. „NATO Defense Planning Process“ - NDPP) u junu 2016. godine. U januaru 2017. godine realizovane su zajedničke konsultacije Crne Gore i NATO u cilju usaglašavanja navedenog nacrta. U pripremi za konsultacije održano je više sastanaka tokom kojih su razmatrani resursi odbrane i usaglašavani nacionalni zahtjevi i nivo NATO ambicija iskazan u prvom nacrtu paketa Ciljeva sposobnosti. Tokom procesa usaglašavanja konstatovano je da su zahtjevi Crne Gore u dijelu kvantitativne kontribucije NATO strukturi snaga realni, dugoročno održivi i korespondiraju nivou ambicija razvoja sposobnosti Vojske iskazanih kroz Strategijski pregled odbrane i Dugoročni Plan razvoja odbrane.

Konačni paket Ciljeva sposobnosti za Crnu Goru, za 2017. godinu usvojen je na multilateralnim konsultacijama u mjesecu martu u glavnom sjedištu NATO u Briselu i zvanično dodijeljen Crnoj Gori u junu 2017. godine.

Nacrt paketa sadrži 33 kvalitativna cilja koji determinišu razvoj sposobnosti u oblasti odbrane kao i civilne sposobnosti za stabilizaciju i rekonstrukciju. Iz alociranog paketa, 30 ciljeva je opredjeljeno za Ministarstvo odbrane i Vojsku Crne Gore, 1 za MVP, 1 za MUP i 1 za Upravu za kadrove. Svi kvalitativni ciljevi definišu obuku i opremanje snaga u tri vremenska perioda, kratkoročno (do 6 godina), srednjoročno (od 7 do 15) i dugoročno preko 15 godina. Dinamika implementacije Ciljeva sposobnosti u velikoj mjeri zavisi od stepena realizacije Plana opremanja, a prvenstveno opremanja pješadije sa borbenim oklopnim vozilima. Implementacija Ciljeva sposobnosti, posebno dijela koji se odnosi na srednjoročne planove i dugoročna razmatranja ima primaran uticaj na buduće struktuiranje snaga i značajno usmjerava proces transformacije Vojske i reforme u sektoru odbrane.

5.2. Implementacija Plana vojne integracije u NATO

Ministarstvo odbrane i Vojska tokom 2017. godine nastavili su sa realizacijom planiranih aktivnosti iz procesa pristupanja i integracije Crne Gore u NATO. Osnov za praćenje realizacije ovog procesa predstavlja Plan vojne integracije Crne Gore u NATO. Podrška procesu pristupanja i integracije Crne Gore u NATO od strane NATO predstavljena je kroz NATO plan podrške. Planom vojne integracije Crne Gore u NATO obuhvaćeni su zadaci i aktivnosti koje Crna Gora

mora ispuniti u cilju pune integracije u NATO strukturu. Zadaci i aktivnosti su podijeljeni u šest oblasti: administracija; operemanje; struktura snaga; obuka i vježbe; integrisanje sistema protiv-vazdušne odbrane (PVO) u NATO integrisani sistem protiv-vazdušne i protiv raketne odbrane, te komunikacijsko informacione sisteme.

U okviru procesa integracije Radni tim Ministarstva odbrane i Vojske za pristupanje i integraciju i NATO radna grupa za pristupanje i integraciju (Accession and Integration Working Group - AIWG) su na sastanaku održanom u februaru 2017. godine izvršili analizu realizacije zadataka iz prethodne godine, dok je na sastanku u oktobru 2017. godine usaglašen NATO plan podrške za 2017. godinu. Na Godišnjoj integracijskoj konferenciji, u maju 2017. godine, izvršena je analiza procesa integracije i izrađene smjernice za dalju integraciju Crne Gore u NATO.

Implementacija procesa integracije odvijala se planski, što je doprinijelo da Crna Gora dobije status punopravne članice NATO u junu 2017. godine.

5.3. Implementacija Koncepta operativnih sposobnosti

Koncept operativnih sposobnosti (Operational Capability Concept Evaluation & Feedback Programme - OCC) je program Partnerstva za mir, koji služi kao sredstvo za unapređenje operativne saradnje između NATO saveza i potencijalnih kontributora u operacijama pod vođstvom NATO. Crna Gora je započela implementaciju navedenog programa 2009. godine deklarisanjem 1. Pješadijske čete. Nakon ocjenjivanja u septembru 2014. godine 1. Pješadijska četa je od Vrhovne komande savezničkih snaga za Evropu (SHAPE) dobila sertifikat da je "borbeno spremna".

S obzirom da je Crna Gora od 5. juna 2017. godine punopravna članica NATO u 2017. godini završeno je sa implementacijom programa OCC i započeto korišćenje NATO programa ocjenjivanja borbene spremnosti u skladu sa NATO standardima AFS¹²; CREVAL, TACEVAL¹³, MAREVAL¹⁴, SOFEVAL¹⁵ i MEDEVAL¹⁶.

Kako sertifikat o borbenoj spremnosti jedinice važi tri godine, u septembru 2017. godine realizovano je ponovno ocjenjivanje 1. Pješadijske čete po programu CREVAL i od Vrhovne komande savezničkih snaga za Evropu potvrđena je ocjena „borbeno spremna“.

6. MEĐUNARODNA VOJNA SARADNJA

6.1. Realizacija planova multilateralne saradnje

Generalštab Vojske je pravovremeno definisao prioritete za realizaciju aktivnosti međunarodne vojne saradnje, shodno opredijeljenim budžetskim sredstvima. U skladu s tim, u okviru međunarodne vojne saradnje realizovane su 422 aktivnosti, na kojima je učestvovalo 3531 učesnika, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu (303 aktivnosti sa 2398 učesnika). U Crnoj Gori je realizovano ukupno 125 aktivnosti sa 2818 učesnika, a u inostranstvu 297 aktivnosti sa 713 učesnika.

Aktivnosti u okviru međunarodne vojne saradnje realizovane su kroz vježbe, kurseve, seminare, konferencije i druge oblike međunarodne vojne saradnje. Težište je bilo na implementaciji Individualnog partnerskog programa saradnje, aktivnostima iz multilateralne saradnje u okviru regionalnih projekata i inicijativa (jugo-istočne Evrope, Balkana i Jadranske inicijative) i aktivnostima iz bilateralne saradnje. Vojska je prevashodno bila fokusirana na

¹² AFS – Standardi snaga Združene komande za operacije (eng. Allied Command Operations - Forces Standards)

¹³ TACEVAL – Program ocjenjivanja taktike vazdihoplovnih snaga (eng. Tactical Evaluation Programme of Air Forces)

¹⁴ MAREVAL – Program ocjenjivanja mornaričkih snaga (eng. Maritime Evaluation Programme)

¹⁵ SOFEVAL – Program ocjenjivanja snaga za specijalne operacije (eng. Special Operations Forces Evaluation Programme)

¹⁶ MEDEVAL – Medicinsko ocjenjivanje (eng. Medical Evaluation)

dostizanje interoperabilnosti sa partnerskim zemljama, osposobljavanje personala opredijeljenog za rad u multinacionalnim snagama i štabovima, te unapređenje sposobnosti svojih pripadnika za rad po NATO procedurama. Vojska je tokom 2017. godine realizovala deseti ciklus Individualnog partnerskog programa saradnje, koji je za Vojsku izuzetno značajan s obzirom da Crna Gora nema institucije vojnog obrazovanja.

Vrsta aktivnosti	2017. godina						2016. godina	
	Inostranstvo		Crna Gora		Ukupno		Aktivnost	Učesnika
	Aktivnost	Učesnika	Aktivnost	Učesnika	Aktivnost	Učesnika		
Kursevi	77	123	9	160	86	283	92	241
Seminari	10	14	3	25	13	39	19	87
Konferencije	49	76	4	65	53	141	36	171
Vježbe	16	213	4	785	20	998	15	598
Sastanci	51	66	14	145	65	211	44	96
Posjete	38	108	52	616	90	724	60	346
Školovanja	17	18	-	-	17	18	8	8
Radionice	15	35	2	14	17	49	23	94
Simpozijumi	4	5	-	-	4	5	4	4
Ostale aktivnosti	20	55	37	1008	57	1063	38	754
Svega	297	713	125	2818	422	3531	303	2398

Usporedni pregled međunarodnih aktivnosti u 2016. i 2017. godini

6.2. Realizacija planova bilateralne saradnje

6.2.1. Saradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama

Vojna saradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama realizovana je na osnovu Plana vojno-vojne saradnje (koji je usaglašen sa američkom Kancelarijom za odbrambenu saradnju¹⁷ u Crnoj Gori) i drugim programima saradnje, kao što su IMET i FMS.

Sjedinjene Američke Države su podržale i finansirale učešće pripadnika Vojske na raznim vojnim aktivnostima u partnerskim zemljama, poput kurseva, seminara i planskih konferencija sa učešćem na vježbama (Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Savezna Republika Njemačka i Kraljevina Švedska). U saradnji sa Oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država, realizovane su 24 aktivnosti.

U oblasti školovanja i usavršavanja najznačajnije aktivnosti su bile: Ratni koledž kopnene vojske, Komandni i generalštabni koledž kopnene vojske, Vazduhoplovni komandno-štabni koledž, Mornarički štabni koledž, Akademija za glavne podoficire, Međunarodni program za primjenu hidrografskih nauka, kapetanski karijerni kursevi i osnovni kursevi za oficire. Na pomenutim aktivnostima učestvovao je po jedan pripadnik Vojske.

U akvatoriji Boke Kotorske, od 25. do 29. septembra, realizovana je obuka i vježba iz oblasti protivmorskog pretraživanja i podvodnog razminiranja. Nakon uspješno realizovane aktivnosti, Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država donirale su Vojsci čamac „ENERTRIZE“ sa pratećom opremom, radi daljeg uvježbavanja operacija pretraživanja i razminiranja.

6.2.2. Saradnja sa državama iz regiona

Vojska je nastavila značajnu saradnju sa oružanim snagama država iz regiona. Sa Republikom Hrvatskom je nastavljena uspješna zajednička obuka i učešće u misiji „Resolute Support“ u Avganistanu. Mornarica Vojske i dalje aktivno učestvuje u regionalnim aktivnostima u okviru ADRION inicijative. Takođe, u okviru Američko-jadranske povelje (A-5), tim vojne policije Vojske je učestvovao na vježbi „Joint Reaction 18“ u Republici Makedoniji.

¹⁷ eng. Office of Defense Cooperation – ODC

Nastavljeno je uspješno školovanje i stručno usavršavanje pripadnika Vojske u zemljama regiona, kao i korišćenje zajedničkih resursa za obuku (Hrvatska vojna škola „Petar Zrinski“, Vojna akademija „Mihailo Apostolovski“ u Republici Makedoniji, Podoficirska akademija u Republici Hrvatskoj, ABHO centar u Republici Srbiji, centri za operacije podrške miru u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, te centri za učenje jezika u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji).

Konferencija načelnika generalštabova zemalja Američko-Jadranske povelje (A-5) je održana u Republici Makedoniji, u novembru 2017. godine.

Konferencija načelnika generalštabova zemalja Balkana (Balkan CHODs) je održana u Republici Grčkoj, u maju 2017. godine.

6.2.3. Saradnja sa ostalim državama

Planovi bilateralne vojne saradnje sa drugim zemljama realizovani su planski, uz otkazivanje manjeg broja aktivnosti.

Najintenzivnija saradnja se odvijala sa pripadnicima oružanih snaga Republike Austrije, Republike Grčke, Savezne Republike Njemačke, Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, te oružanim snagama zemlja iz okruženja. Saradnja je obuhvatala: vježbe, konferencije, obuku personala, obuku planinskih i jedinica specijalne namjene, školovanje kadeta na vojnim akademijama, školovanje starješina, kurseve engleskog i drugih stranih jezika, ekspertske razgovore u oblastima odbrambenog planiranja, reagovanja u vanrednim situacijama, obavještajno-bezbjednosnog rada, logistike i infrastrukture, uništavanja viškova naoružanja, vojne sanitetske službe i druge.

Saradnja sa Oružanim snagama Republike Austrije se prevashodno odnosila na razvoj sposobnosti planinskih jedinica i učenju njemačkog jezika.

Intenzivna saradnja sa Oružanim snagama Republike Grčke realizovala se kroz zajedničke vježbe, obuku pripadnika Vojske u grčkim centrima za obuku, saradnju mornarica i školovanje 13 crnogorskih kadeta na grčkim vojnim akademijama.

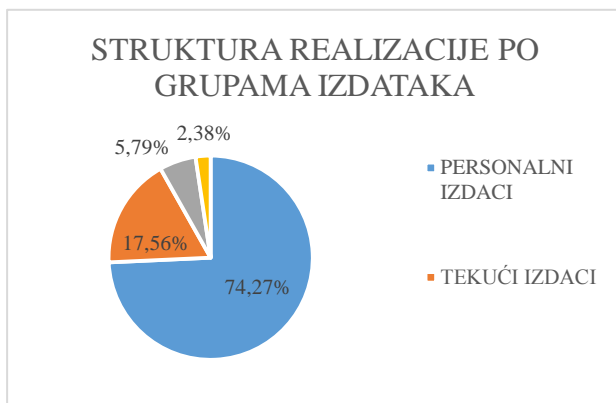
Saradnja sa Oružanim snagama Savezne Republike Njemačke se primarno odnosila na usavršavanje pripadnika Vojske, logističku i medicinsku podršku u međunarodnim misijama i operacijama, te učenju njemačkog jezika.

Tokom 2017. godine, Vojska je po prvi put uputila svoje pripadnike na usavršavanje na Kraljevskom koledžu za odbrambene studije u Londonu odnosno Kraljevskom komandno-štabnom koledžu u Šrivenhemu, u skladu sa planom produblivanja vojne saradnje sa Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske.

7. FINANSIRANJE VOJSKE

Generalštabu Vojske, po programu Vojska u 2017. godini, uz izvršene izmjene Godišnjeg plana rashoda, odobrena su sredstva u iznosu od 32.716.939,05 €. Realizacija godišnjeg plana rashoda iznosila je 32.363.348,67 €, odnosno 99% u odnosu na ukupno odobrena sredstva (prilog broj 7).

Struktura realizacije godišnjeg plana rashoda predstavljena je po sljedećem:

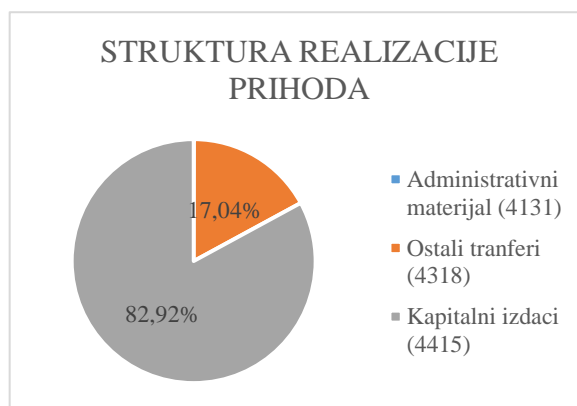

Uvidom u predstavljenu strukturu realizacije, očigledno je dominiraju personalni izdaci koji za posmatrani period iznose prosječno 74%, za modernizaciju i opremanje prosječno se izdvajalo 5,79%, dok su tekući izdaci (mandatomi izdaci) iznosili prosječno 18%. Otplata obaveza iz prethodnog perioda učestvuje sa 2,38%.

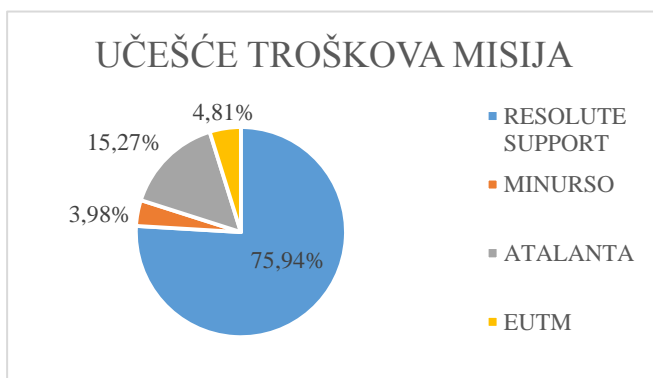
Međutim, pored sredstava iz tekućeg budžeta, shodno članu 6. stav 4 Zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu, odobreno

je korišćenje prihoda obezbijeđenih putem prodaje naoružanja i vojne opreme, izdavanja neperspektivnih nepokretnosti i pružanja usluga. Ukupna sredstva po ovim osnovama iznosila su 5.400.000 €.

Iako realizacija sopstvenih prihoda nije bila u skladu sa planiranom dinamikom i visinom procijenjenih sredstava, značajna sredstva su pribavljena od prodaje naoružanja i vojne opreme. U izvještajnom periodu po osnovu prodaje naoružanja i vojne opreme, odnosno pružanja usluga ostvareno je 1.766.314,66 € ili 33% u odnosu na ukupno odobrena sredstva na ime prihoda. Od ostvarenog iznosa utrošeno je 1.760.886,23 € ili 99,69%. Sredstva su korišćena za finansiranje realizacije partnerskih ciljeva i opremanja Vojske u skladu sa NATO standardima.

Posebna pažnja posvećena je finansiranju međunarodnih misija i operacija Vojske. Ukupni troškovi učešća pripadnika Vojske u međunarodnim misijama i operacijama iznosili su 1.108.331,38 €. Procentualno učešće troškova po pojedinačnim misijama predstavljena su na sljedeći način:

Detaljni pregled troškova u međunarodnim misijama i operacijama dat je u prilogu broj 6.

Odobrena finansijska sredstva za izvršavanje planiranih zadataka bili su na nivou prethodne godine i pozitivno su uticali na realizaciju planiranih aktivnosti, odnosno na realizaciju godišnjeg plana rashoda i prihoda. Isplata pripadajućih zarada i naknada vršene su redovno, što je takođe pozitivno uticalo na standard pripadnika

Vojske. Odobrena budžetska sredstva po programu „Vojska“, strukturno slična prethodnoj godini, obezbijedila su finansiranje svih aktivnosti Vojske u tekućoj godini.

Planirana izdvajanja u narednom periodu i utvrđeni limiti potrošnje u srednjoročnom periodu dobra su osnova za dostizanje ciljane strukture troškova i stvaranje uslova za značajnija ulaganja u opremanje i modernizaciju Vojske savremenom opremom i naoružanjem. U tom smislu u 2018. godini posebna pažnja biće posvećena sprovođenju odluka usvojenih na samitu NATO u Velsu, koje se odnose na povećanje troškova za odbranu.

Posebna pažnja biće posvećena racionalnom trošenju sredstava iz budžeta, otpisivanje viškova vojne opreme i unapređenje sistema za materijalno knjigovodstvo i skladišnu evidenciju.

ZAKLJUČAK

Vojska je u 2017. godini obezbijedila potreban nivo sposobnosti za izvođenje dodijeljenih joj misija i zadataka. Unaprijeđene operativne sposobnosti Vojske i aktivno učešće u međunarodnim misijama i operacijama, značajno su doprinijele ostvarenju državnih interesa u procesu evroatlantskih integracija.

Posvećenost ispunjavanju zadataka proisteklih iz misija i integrativnih procesa je bila maksimalna i u skladu sa raspoloživim resursima.

Najznačajnija dostignuća Vojske u 2017. godini bila su:

- Realizacija aktivnosti iz Plana vojne integracije u NATO;
- Reorganizacija Vojske u cilju prilagođavanja trenutne organizacijsko-formacijske strukture zahtjevima iz paketa ciljeva sposobnosti usaglašenih sa NATO;
- Realizacija aktivnosti iz planova bilateralne saradnje u cilju implementacije ciljeva sposobnosti i dostizanja zahtijevanog nivoa interoperabilnosti i borbene spremnosti;
- Izrada planova za afilijaciju¹⁸ snaga deklariranih za doprinos NATO-u i usklađivanje sposobnosti deklariranih jedinica Vojske sa zahtjevima jedinica država saveznica u čijem će sastavu biti jedinice Vojske.
- Učešće u međunarodnim misijama i operacijama radi unapređenja i provjere dostignutih vojnih sposobnosti;
- Unapređenje kapaciteta i sposobnosti snaga angažovanih u izvršavanju nacionalnih odbrambenih zadataka;
- Opremanje deklariranih snaga Vojske za učešće u međunarodnim misijama i operacijama u skladu sa zahtjevima koji proističu iz ciljeva sposobnosti;
- Nastavak intenzivne međunarodne vojne saradnje sa težištem na učešću na međunarodnim vježbama;
- Realizacija vježbe „Odlučan odgovor 17“ i ocjenjivanje borbenoj spremnosti 1. Pješadijske čete radi završetka sertifikata;
- Angažovanje pripadnika Vojske u gašenju požara u okviru treće misije;
- Uspostavljanje Centra za koordinaciju i kontrolu kretanja u Operativnom centru Generalštaba Vojske;
- Uspostavljanje sistema kontrole vazdušnog prostora Crne Gore angažovanjem vazduhoplova država saveznica i razvoj sposobnosti Vazduhoplovnog operativnog centra;
- Potpisan je sporazum za nabavku novih transportnih helikoptera.
- Konverzija raketne topovnjače u patrolni brod i priprema iste za buduće angažovanje u sastavu međunarodnih pomorskih snaga;
- Obrazovanje kadeta u vojnim školama i usavršavanje profesionalnih vojnih lica u centrima za usavršavanje;
- Unapređenje kvaliteta životnog standarda pripadnika Vojske kroz valorizaciju neperspektivne vojne imovine i rješavanje stambenih potreba pripadnika Vojske;
- Nastavak rješavanja viškova vojne opreme i unapređenje skladištenja ubojnih sredstava;
- Nastavak infrastrukturnog uređenja kasarni i poligona u cilju unapređenja obuke.

Izazovi koji opterećuju Vojsku su:

- Nedostatak oklopnih vozila za pješadijske jedinice;
- Nedostatak vojnih poligona u Crnoj Gori, za izvođenje vježbi taktičkih jedinica i gađanja sa oruđima većeg kalibra;
- Viškovi vojne opreme za čije je čuvanje angažovan značajan broj pripadnika Vojske;
- Nepovoljna starosna struktura podoficira Vojske.

U realnom vojno-bezbjednosnom okruženju, u skladu sa materijalnim mogućnostima i

¹⁸ *Afilijacija snaga* predstavlja proces određivanja jedinica Vojske u okviru međunarodnih snaga opredijeljenih za zajedničku odbranu, popune komandi međunarodnih jedinica, zajedničke obuke, te kontrole i ocjenjivanja borbene spremnosti deklariranih jedinica od strane međunarodne komande, kojoj je potčinjena jedinica Vojske.

odobrenim finansijskim sredstvima, saradnjom sa zemljama saveznicama i institucijama i organima značajnim za odbranu i bezbjednost Crne Gore, definisani su budući ciljevi razvoja odbrambenog sistema i rizici koji bi mogli usporiti ili ugroziti dostizanje potrebnog nivoa razvoja vojnih sposobnosti.

U 2018. godini pažnja će biti posvećena imlementaciji organizacijsko-formacijskih promjena u Vojsci, te pravovremenom planiranju i predviđanju aktivnosti Vojske iz sve tri misije. Posebna pažnja biće posvećena nastavku reforme sistema odbrane, modernizaciji Vojske i afilijaciji snaga deklariranih za doprinos NATO.

Težišne aktivnosti Vojske u 2018. godini biće:

- Nastavak realizacije aktivnosti iz Plana vojne integracije u NATO;
- Implementacija nove organizacijsko-formacijske strukture Vojske;
- Nastavak unapređenja kapaciteta i sposobnosti snaga angažovanih u izvršavanju nacionalnih odbrambenih zadataka;
- Popuna jedinica Vojske sa vojnicima po ugovoru;
- Nabavka imunološkog aparata za vojni medicinski centar i razvoj sposobnosti medicinskih snaga deklariranih za doprinos NATO;
- Učešće u međunarodnim misijama i operacijama;
- Nastavak intenzivne međunarodne vojne saradnje sa težištem na zemlje regiona;
- Implementacija NATO standarda;
- Realizacija vježbe „Odlučan odgovor 18“ i ocjenjivanje borbenoj spremnosti jedinica deklariranih za doprinos NATO;
- Nastavak procesa uspostavljanja sistema kontrole vazdušnog prostora Crne Gore;
- Nabavka transportnih helikoptera i obuka pilota i letaća za upravljanje istim;
- Nabavka, kroz donaciju SR Njemačke, 6 lako oklopljenih vozila;
- Završetak konverzije raketne topovnjače „RToP-405“ u patrolni brod i priprema iste za buduće angažovanje u sastavu međunarodnih pomorskih snaga;
- Obrazovanje kadeta u vojnim školama i usavršavanje profesionalnih vojnih lica u centrima za usavršavanje;
- Unapređenje kvaliteta životnog standarda pripadnika Vojske kroz valorizaciju neperspektivne vojne imovine i nastavak rješavanja stambenih potreba pripadnika Vojske, kroz formiranje Stambene zadruge „Odbrana“ u Ministarstvu odbrane;
- Nastavak rješavanja viškova vojne opreme i unapređenje skladištenja ubojnih sredstava;
- Nastavak infrastrukturnog uređenja kasarni i poligona u cilju unapređenja obuke.

Vojska je dostigla značajan stepen operativnih sposobnosti i interoperabilnosti. Uspješan proces integracije u NATO i deklarisanje snaga za buduće angažovanje u međunarodnim misijama i operacijama, pokazatelj su značajnog napora koje je Vojska uložila tokom 2017. godine.

U narednom periodu poseban izazov će predstavljati afilijacija jedinica Vojske u okviru međunarodnih snaga. Takođe, značajan izazov će biti razvoj zajedničkih sposobnosti za kontrolu vazdušnog prostora i mora, sa oružanim snagama zemalja saveznica.

Dostizanje vojne sposobnosti za zajedničko vođenje operacija sa oružanim snagama zemalja saveznica zahtijeva dodatno prilagođavanje administrativnih, operativnih i materijalnih kapaciteta. Posebno je potrebno unaprijediti transportne kapacitete kopnenih jedinica deklariranih za doprinos NATO.

Realizacijom navedenih prioriteta u radu, tokom 2018. godine, uz odgovarajuću stručnu i materijalnu podršku saveznika, Vojska će biti sposobna da odgovori izazovima i međunarodnim preuzetim obavezama, u skladu sa Ustavom i zakonima.

PRILOZI

- Prilog broj 1: Pregled kadeta na obrazovanju na vojnim akademijama
- Prilog broj 2: Pregled opremanja jedinica Vojske ključnom opremom
- Prilog broj 3: Pregled učešća pripadnika Vojske na sportskim takmičenjima
- Prilog broj 4: Pregled lica na usavršavanju u inostranstvu
- Prilog broj 5: Pregled realizovanih vježbi u inostranstvu
- Prilog broj 6: Pregled troškova za učešće u međunarodnim misijama i operacijama
- Prilog broj 7: Pregled realizacije Godišnjeg plana rashoda i prihoda

PREGLED KADETA NA OBRAZOVANJU NA VOJNIM AKADEMIJAMA

R.br.	Zemlja domaćin	Naziv škole	Ime i prezime kadeta	Smjer	Trajanje obrazo- vanja	Trenutna godina obrazo- vanja	Završetak obrazo- vanja
1.	Republika Grčka	Akademija kopnene vojske, Atina	Miloš Uskoković	Artiljerija, smjer naoružanje	pripremna + IV	III	2019
2.			Milivoje Lončar	Kopnena vojska	pripremna + IV	I	2021
3.		Vazduhoplovna akademija, Atina	Kristina Bačić	Avijacija	pripremna + IV	IV	2018
4.			Lazar Novičević	Elektro- telekomunikacije	pripremna + IV	IV	2018
5.			Mihailo Kovačević	Avijacija	pripremna + IV	III	2019
6.			Veljko Mičović	Tehnička služba	pripremna + IV	III	2019
7.			Marko Radosavović	Tehnička služba	pripremna + IV	II	2020
8.			Nikola Đurović	Avijacija	pripremna + IV	I	2021
9.			Danilo Joksimović	Tehnička služba, vazduhoplovna	pripremna + IV	I	2021
10.			Nemanja Burić	Vojno inženjerstvo	pripremna + IV	pripremna	2022
11.		Akademija Ratne mornarice, Atina	Bojan Đokić	Tehnička služba, mornarička	pripremna + IV	III	2019
12.			Miloš Krivokapić	Tehnička služba, mornarička	pripremna + IV	III	2019
13.			Pomorska vojna akademija	Filip Ćorac	Oficir palube	pripremna + IV	I
14.	Republika Makedonija	Vojna akademija, Skoplje	Mladen Galević	Kopnena vojska Veza	IV	Završili školovanje u julu 2017. godine	
15.			Marko Bajović	Kopnena vojska Pješadija	IV		
16.			Aleksandar Nikezić	Kopnena vojska Pješadija	IV	IV	2018
17.			Vuk Čobeljić	Kopnena vojska Artiljerija	IV	IV	2018
18.			Miljana Ivanović	Kopnena vojska Inženjerija	IV	III	2019
19.			Anica Stevović	Kopnena vojska Veza	IV	III	2019
20.			Miladin Dakić	Kopnena vojska Veza	IV	III	2019
21.			Anđela Bubanja	Kopnena vojska VOJ	IV	III	2019
22.			Nemanja Gačević	Kopnena vojska	IV	II	2020
23.			Martin Pantović	Kopnena vojska	IV	II	2020
24.			Biljana Dulović	Kopnena vojska	IV	II	2020

R.br.	Zemlja domaćin	Naziv škole	Ime i prezime kadeta	Smjer	Trajanje obrazo- vanja	Trenutna godina obrazo- vanja	Završetak obrazo- vanja
25.	Republika Makedonija	Vojna akademija, Skoplje	Aneta Božović	Kopnena vojska	IV	I	2021
26.			Nikola Mugoša	Kopnena vojska	IV	I	2021
27.	Sjedinjene Američke Države	Pomorska akademija, Anapolis	Jovana Perošević	Međunarodna saradnja	IV	Završila školovanje u julu 2017. godine	
28.			Ajan Šahman		IV	IV	2018
29.			Nikola Pejović		IV	III	2019
30.		Vojna Akademija West Point, New York	Nevena Nikolić		IV	III	2019
31.	Republika Italija	Vazduhoplovna akademija, Pozzuoli	Andrija Božović	Avijacija	IV	II	2020
32.		Akademija kopnene vojske, Modena	Danilo Lalić	Kopnena vojska	IV	II	2020
33.	Republika Hrvatska	Vojna akademija, Zagreb	Peko Nikolić	Inženjerija	IV	IV	2018
34.			Mitar Šimun	Tehnička služba	IV	II	2020
35.			Đorđe Mijović	Tehnička služba	IV	I	2021

Prilog broj 2

PREGLED OPREMANJA JEDINICA VOJSKE ZNAČAJNIJOM OPREMOM

R.br.	Predmet	Vrijednost u €
1.	Balistička zaštitna oprema (po ugovoru iz 2016. godine)	69.988,25
2.	Optički osmatrački uređaji	350.230,00
3.	Municija i nastavna sredstva za obuku	226.739,28
4.	Rezervni dijelovi za održavanje naoružanja (ugovor iz 2016. godine)	24.846,90
5.	Inženjerska mašina - Dozer	249.900,00
6.	Gumeni čamac sa tvrdim dnom RHIB za opremanje patrolnog broda	58.978,50
7.	Logorska oprema - savitljivi rezervoari za vodu i platna za šatore)	74.815,00
8.	HBRN oprema za kompletiranje izviđačkog HBRN vozila	162.380,00
9.	SATCOM oprema - satelitski terminali za brodove i AVPD	49.920,00
10.	Opremom NSWAN	71.000,00
11.	Oprema za relejne sisteme	75.000,00
12.	Digitalne centrale - telefonski uređaji i sistemi	22.589,00
13.	Informaciono komunikaciona mrežna oprema i računari i VPN uređaji	281.000,00
14.	Modernizacija sistema ASDE i NATINAMDS u VOC	48.000,00
15.	Medicinska oprema	26.310,00
16.	Ljekovi i medicinski potrošni materijal	41.121,40
17.	Protivpožarna oprema i materijal	24.472,76
18.	Rezervni dijelovi i potrošni materijal za održavanje vazduhoplova, motornih vozila, plovnih sredstva i radioničke opreme	217.594,42
19.	Pneumatici za motorna vozila	126.903,69
20.	Elektrohemijski izvori struje - akumulatori za vazduhoplove, motorna vozila i plovna sredstva	40.205,21
21.	Putnička i kombi vozila	145.870,00
22.	Terenska vozila (isporuka u 2018. godini)	36.000,00
23.	Autocisterna za voda (isporuka u 2018. godini)	98.889,12
24.	Oprema za video nadzor	14.415,00

Prilog broj 3

PREGLED UČEŠĆA PRIPADNIKA VOJSKE NA SPORTSKIM TAKMIČENJIMA

Takmičenja i manifestacije po kategorijama		Nazivi takmičenja i manifestacija	Broj učesnika	Ukupno učesnika	
Sportska takmičenja i manifestacije u Crnoj Gori	Sportsko prvenstvo Vojske Crne Gore	Pvenstvo Vojske u streljaštvu (kasarna u Danilovgradu)	48	228	
		Prvenstvo Vojske u krosu (kasarna u Danilovgradu)	52		
		Prvenstvo Vojske u orijentiringu (Trebjesa Nikšić)	32		
		Prvenstvo Vojske u futsalu (kasarna u Danilovgradu)	96		
	Nacionalna takmičenja	Ulične trke	Cetinje	3	80
			Danilovgrad	3	
			Podgorica	6	
		Kros u organizaciji Atletskog saveza Crne Gore u Podgorici	2		
		Futsal liga Crne Gore	18		
		Otvoreno prvenstvo u gađanju iz pištolja i revolvera velikog kalibra, Štitarica, Mojkovac	6		
		II kup u streljaštvu (Dan nezavisnosti Crne Gore), Danilovgrad	9		
		Otvoreno prvenstvo u streljaštvu (Dan Državnosti), Danilovgrad	6		
		IV Kolo crnogorske lige u preciznom streljaštvu, Sutorman, Bar	3		
		Otvoreno prvenstvo Vojske Crne Gore u pištolju i revolveru velikog kalibra (Dan Vojske Crne Gore), Danilovgrad	9		
		Memorijalni turnir „Rajko Peković“, Danilovgrad	9		
		Lovčenski maraton	3		
		Podgorički maraton	3		
	Međunarodno takmičenje	Međunarodno takmičenje u streljaštvu (puška sa optičkim nišanom, Danilovgrad)	3	3	
	Memorijalna takmičenja	Fudbalski turnir "Šaki, Obro i Tomo" (u kasarni u Danilovgradu)	40	56	
		Memorijalna trka "Mijailo Perišić"	16		
Takmičenja u inostranstvu		Međunarodno takmičenje u Futsalu, Postojna, Republika Slovenija	10	10	

Prilog broj 4

PREGLED LICA NA USAVRŠAVANJU U INOSTRANSTVU

Čin	Ime i prezime	Period usavršavanja	Država domaćin i mjesto usavršavanja	Napomena
ppk	Živojin Burić	30.08.2016. 30.06.2017.	Republika Hrvatska Zagreb	Zapovjedno-stožerna škola
ppk	Bojan Blagojević	30.05.2017. 04.06.2018.	SAD Maxwell, Alabama	Vazduhoplovni komandno-štabni koledž
ppk	Željko Radulović	23.06.2017. 08.06.2018.	SAD Carlisle, Pensilvanija	Ratni koledž
ppk	Aleksandar Pantović	17.07.2017. 24.08.2018.	Velika Britanija London	Kraljevski koledž za odbrambene studije
maj	Bojan Popadić	22.05.2017. 26.06.2018.	Velika Britanija Srivenhem	Napredni komandno-štabni kurs
maj	Dražen Vlahović	29.08.2017. 30.06.2018.	Republika Hrvatska Zagreb	Zapovjedno-stožerna škola
maj	Žarko Vojinović	16.08.2016. 03.08.2017.	Nemačka Hamburg	Generalštabno usavršavanje
maj	Saša Vojinović	13.06.2017. 15.06.2018.	SAD Fort Laeavenworth, Kansas	Komandno-štabni koledž
kk	Branislav Gloginja	01.08.2017. 10.08.2018.	SAD Gulfport, Misisipi	Međunarodni program za primjenu hidrografskih nauka
pbb	Goran Đurković	25.07.2016. 21.06.2017.	SAD Newport, Rhoad Island	Mornarički štabni koledž
ppr	Nikola Popović	30.08.2016. 20.01.2017.	SAD Fort Bening, Džordžija	Osnovni pješadijski oficirski kurs
kk	Zoran Ivanovski	05.09.2016. 30.06.2017.	Republika Hrvatska Zagreb	Zapovjedno stožerska škola
por	Edin Pervan	01.09.2016. 01.02.2017.	SAD Fort Gordon, Džordžija	Osnovni pješadijski oficirski kurs
ppr	Aladin Hadrović	11.07.2016. 23.06.2017.	Republika Grčka Atina	Specijalizacija u Grčkoj pješadijskoj školi
ppr	Andrijana Strujić	11.07.2016. 02.06.2017.	Republika Grčka Atina	Specijalizacija u Grčkom tehničkom trening centru
pk	Sara Rakočević	05.09.2016. 03.02.2017.	Republika Italija Taranto	Specijalizacija za oficire palube
pk	Lazar Knežić	05.09.2016. 03.02.2017.	Republika Italija Taranto	Specijalizacija za oficire palube
ppr	Janko Marković	23.09.2016. 30.03.2017.	SAD Fort Brag, Sjeverna Karolina	Kurs kvalifikacije specijalnih snaga
ppr	Boris Bošković	19.02.2017. 30.12.2017.	Republika Makedonija Skoplje	Obuka za pilota helikoptera
ppr	Milenko Smolović	13.03.2017. 08.08.2017.	SAD Fort Gordon, Džordžija	Karijerni kapetanski kurs
ppr	Mirko Maraš	28.12.2016. 02.08.2017.	SAD Fort Bening, Džordžija	Manevarski kapetanski karijerni kurs
svIk	Davorin Smolović	05.09.2016. 30.06.2017.	Republika Hrvatska Zagreb	Visoka podoficirska škola
zast	Siniša Magazin	23.04.2016. 27.05.2017.	Nemačka Ramstajn	Napredni podoficirski kurs

des	Rako Rašković	24.10.2016. 22.02.2017.	Republika Hrvatska Požega	Temeljna dočasnička škola
mlv	Veselin Marović	24.10.2016. 22.02.2017.	Republika Hrvatska Požega	Temeljna dočasnička škola

Prilog broj 5

PREGLED REALIZOVANIH VJEŽBI U INOSTRANSTVU

R.br.	Naziv vježbe	Mjesto	Značajnija borbena sredstva	Broj lica	Vrijeme
1.	"MIR 17/1"	Hrvatska		20	01-10.02.2017.
2.	"MIR 17/2"	Hrvatska		22	10-14.07.2017.
3.	"PLATINUM EAGLE 17.1 i 17.2"	Rumunija		35	20.02.-03.03.2017. 24.04.-04.05.2017.
4.	"TRIDENT JAGUAR"	Bugarska		2	01-17.03.2017.
5.	"LOGEX"	Albanija		10	08-19.05.2017.
6.	"ADRIATIC STRIKE"	Slovenija	dva helikoptera Ho-42/45 Gazela	10	04-10.06.2017.
7.	"ADRION CAX"	Italija		3	20-25.06.2017.
8.	"ADRION LIVEX"	Italija	patrolni brod P-34	65	20-30.06.2017.
9.	"PLATINUM WOLF"	Srbija		10	12-23.06.2017.
10.	"SABER GUARDIAN"	Njemačka		38	11-21.07.2017.
11.	"JOINT REACTION"	Makedonija		8	24-30.07.2017.
12.	"GRIFFON"	Italija		2	04-08.09.2017.
13.	"REGEX"	Jordan		2	24-28.09.2017.
14.	"CARPATHIAN EAGLE"	Rumunija		10	16-22.10.2017.
15.	"CWIX"	Poljska		1	06-11.11.2017.
16.	"NIRIIS"	Grčka		1	16-26.11.2017.
Ukupno pripadnika Vojske				239	
VJEŽBE U ZEMLJI					
17.	„Odlučan odgovor“	Pljevlja		250	18.-21.09.2017.
18.	„Zajednički izazov“	Kolašin		296 (VCG 214)	22.06.-07.07.2017.
19.	“CMX“	Podgorica		20	04.-11.10.2017.
Ukupno pripadnika Vojske				484	

Prilog broj 6

**PREGLED TROŠKOVA ZA UČEŠĆE U MEĐUNARODNIM MISIJAMA I
OPERACIJAMA**

R.br.	Opis	Iznos u €	%
Misija "Resolute Support"			
1.	NOVČANE NAKNADE ZA UČEŠĆE U MISIJI - dnevnice	744,730.00	88.49
2.	OBUKA U INOSTRANSTVU - dnevnice	36,893.15	4.38
3.	OSTALI TROŠKOVI OBUKE U INOSTRANSTVU – smještaj, hrana...	2,902.17	0.34
4.	OBUKA U CRNOJ GORI - trupne dnevnice	5,143.50	0.61
5.	TELEKOMUNIKACIONE USLUGE	13,942.80	1.66
6.	TROŠKOVI TRANSPORTA	28,017.79	3.33
7.	OSTALI TROŠKOVI - donacije, kontrole i obilasci, podrška porodicama...	10,000.00	1.19
Ukupno		841,629.41	100
Operacija "ATALANTA"			
1.	NOVČANE NAKNADE ZA UČEŠĆE U MISIJI	134,040.00	79.19
2.	TROŠKOVI TRANSPORTA	2,500.00	1.48
3.	TROŠKOVI SMJEŠTAJA I ISHRANE (DŽIBUTI)	3,191.13	1.89
4.	TROŠKOVI LOGISTIČKE PODRŠKE - zakup kontejnera za opremu...	28,044.03	16.57
5.	OSTALI TROŠKOVI (SP) - donacije, kontrole i obilasci, podrška porodicama...	1,493.00	0.88
Ukupno		169,268.16	100
Misija "EUTM"			
1.	NOVČANE NAKNADE ZA UČEŠĆE U MISIJI	34,290.00	64.36
2.	TROŠKOVI LOGISTIČKE PODRŠKE	17,241.46	32.36
3.	TROŠKOVI TRANSPORTA	1,083.35	2.03
4.	TELEKOMUNIKACIONE USLUGE - zakup interneta	660.00	1.24
Ukupno		53,274.81	100
Misija "MINURSO"			
1.	NOVČANE NAKNADE ZA UČEŠĆE U MISIJI	41,359.00	93.66
2.	TROŠKOVI TRANSPORTA	1,000.00	2.26
3.	TELEKOMUNIKACIONE USLUGE	1,800.00	4.08
Ukupno		44,159.00	100
Ukupno sve misije i operacije		1,108,331.38 €	

Prilog broj 7

PREGLED REALIZACIJE GODIŠNJEG PLANA RASHODA I PRIHODA

KONTO	Naziv	Odobreno €	Realizovano €	%
4111	Neto zarada	11,637,581.92	11,636,355.84	99.99
4112	Porez na zarade	1,687,184.80	1,686,143.75	99.94
4113	Doprinosi na teret zaposlenog	4,255,189.63	4,252,483.85	99.94
4114	Doprinosi na teret poslodavca	3,611,338.94	3,611,220.02	100.00
4115	Opštinski prirrez	231,743.96	231,412.34	99.86
4122	Stanovanje i OŽ	1,088,800.00	1,088,626.25	99.98
4123	Naknada za prevoz	161,200.00	159,383.17	98.87
4125	Otpremnine	199,000.00	197,820.14	99.41
4127	Ostale naknade	1,228,825.00	1,171,512.50	95.34
	Personalni izdaci	24,100,864.25	24,034,957.86	99.73
4131	Administrativni materijal	164,000.00	160,117.03	97.63
4131	Prihodi	1.00		
4132	Materijal za zdravstvenu zaštitu	53,000.00	51,264.07	96.72
4133	Materijal za posebne namjene	1,010,000.00	1,002,539.13	99.26
4134	Rashodi za energiju	550,000.00	481,263.09	87.50
4135	Rashodi za gorivo	806,500.00	717,427.61	88.96
4139	Ostali rashodi za materijal	351,550.00	347,420.21	98.83
4141	Službena putovanja	190,000.00	182,148.94	95.87
4142	Reprezentacija	21,000.00	14,960.68	71.24
4143	Komunikacione usluge	81,180.00	80,741.78	99.46
4145	Usluge prevoza	785,000.00	784,659.84	99.96
4148	Usluge stručnog usavršavanja	31,680.00	31,341.86	98.93
4149	Ostale usluge	188,015.00	185,251.90	98.53
4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	230,000.00	226,466.31	98.46
4153	Tekuće održavanje opreme	570,500.00	569,717.40	99.86
4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	48,200.00	47,846.00	99.27
4193	Izrada i održavanje softvera	60,000.00	42,367.57	70.61
4195	Kontribucije za članstvo	11,800.00	10,933.06	92.65
4196	Komunalne naknade	150,000.00	129,128.26	86.09
4199	Ostalo	132,000.00	130,940.93	99.20
4316	Transferi za jednokratne socijalne pomoći	97,000.00	86,208.20	88.87
4318	Ostali transferi pojedincima	331,746.80	331,343.56	99.88
4319	Ostali transferi institucijama	75,000.00	70,000.00	93.33
	Tekući izdaci	5,938,172.80	5,684,087.43	95.72
4415	Izdaci za opremu	1,447,899.00	1,447,344.16	99.96
4415	Prihodi	2.00		
4416	Izdaci za investiciono održavanje	430,000.00	425,516.63	98.96
4416	Prihodi	1.00		
	Kapitalni izdaci	1,877,902.00	1,872,860.79	99.73
4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	800,000.00	771,442.59	96.43
	Ukupno	32,716,939.05	32,363,348.67	98.92